

žarek dobrote

9/XVII
september
2019

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

- 3 ••• Za srce Afrike 2019
- 4 ••• Z delom do dostojnega življenja
- 4 ••• Seminar Karitas 2019

KARITAS 5+

- 5 ••• Karitas v Sloveniji čez 5, 10 let ...

VARUJMO ŽIVLJENJE

- 6 ••• Varujmo življenje

STISKE SODOBNE DRUŽBE

- 6 ••• Zasvojenost kot nadomestek varnega odnosa

MLADA KARITAS

- 8 ••• Mladi za večjo varnost v prometu

NA OBISKU

- 8 ••• Da bi živeli dejavno in solidarno ljubezen

- 10 ••• Počitnice za en dan

- 11 ••• Neverni Samarijan je zgled spolnjevanja zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega

- 12 ••• Otroci v osnovnih šolah poklonili več kot 31.000 zveskov za sovrstnike

- 13 ••• Sreča je v srečanju

- 13 ••• Podjetje Acron, d.o.o. je Karitas poklonilo 1.000 zveskov

KOPER

- 13 ••• Lačen sem bil in ste mi dali jesti ...

- 14 ••• Slika brez okvirja

- 15 ••• Karitativni tabor Škofijske karitas Koper in Škofijske gimnazije Vipava v Bosni

- 16 ••• Čista voda

MARIBOR

- 16 ••• Pevski zbor Doma sv. Lenarta v Prekmurju

- 17 ••• Romanje Doma sv. Lenarta na Ptujsko Goro

- 18 ••• Poletni utrinki iz VDC Murenčki

- 18 ••• Pohod na skalo

- 19 ••• Sad ljubezni je služenje

LETOVANJA

- 20 ••• Biser nastane tam, kjer je rana

- 21 ••• Družine v Soči

- 21 ••• Skupaj smo ustvarili in preživeli lep teden v Portorožu

- 23 ••• Hvala Bogu, hvala Zemlji ...

- 24 ••• Zgodba o sončnih ljudeh

- 24 ••• Z delom do dostojnega življenja

- 26 ••• Predstavitve publikacije *Naš skupni dom*

NAPOVEDNIK

SLOVENSKA KARITAS

Letovanje starejših

- 2. 9. – 6. 9. 2019 Novo mesto
- 9. 9. – 13. 9. 2019 Celje
- 16. 9. – 20. 9. 2019 Koper
- 23. 9. – 27. 9. 2019 Ljubljana

Seminarji Karitas

- 11. in 12. 10. 2019 Dom sv. Jožef Celje
- 18. in 19. 10. 2019 Samostan Stična
- 18. in 19. 10. 2019 Gnidovčev dom na Mirenskem Gradu
- 25. in 26. 10. 2019 Zavod Marianum Veržej

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

- 5. 9. predavanje *Novosti na področju socialno varstvenih prejemkov*, 9.45, Vrbje
- 9. 9. do 13. 9. Letovanje za starejše v Portorožu.
- 10. 9. Srečanje mentorjev prostovoljcem, 17.00, Vrbje
- 17. 9. usposabljanje za nove prostovoljce, 9.00, Vrbje
- 18. 9. usposabljanje za nove prostovoljce, 9.00, Vrbje
- 18. 9. predavanje *Novosti na področju socialno varstvenih prejemkov*, ob 9.00 in 18.00, Vrbje
- 26. 9. Izobraževanje za sodelavce župnijskih karitas, 18.00, Vrbje
- 10. 9., 17. 9., 24. 9. in 1. 10. - Tečaj za izredne delivce obhajila, 18.00, Vrbje

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

- 1. 9. Srečanje bolnih in starejših, Drežnica
- 2. -30. 9. PNC, predstavitev programa po šolah
- 1. 9. – 30. 9. razstavi Umetniki za karitas na Sveti Gori in Sinjem vrhu
- 5. 9. Romarski dan ŠK Kp v počastitev goda Sv. Matere Terezije, Log pri Vipavi ob 17.00
- 7. 9. srečanje sodelavcev Kraške DK
- 10. 9. Srečanje DK Idrija-Cerkno
- 10. 9. Tajništvo Tolminske OK
- 17. 9. Usposabljanje za Medgeneracijsko druženje, Ilirska Bistrica
- 18. 9. Srečanje Istrske OK
- 20. 9. Umetniki za karitas, galerija Mozirje
- 24. 9. Srečanje Goriške OK
- 26. 9. Srečanje DK Ilirska Bistrica

NADŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

- 5. 10. Srečanje prejemnikov pomoči in prostovoljcev Karitas ob Dekanijskem misijonu v Mariboru, Župnija Maribor – sv. Janez Bosko
- 9. 11. Duhovna obnova za sodelavce in prostovoljce Karitas mariborske nadškofije, Ptujška gora ob 9.30

Teden Karitas 25. 11. – 1. 12. 2019

Dobro iz vsakega srca

- 27. 11. romanje sodelavcev Karitas na Ponikvo
- 27. 11. dobrodelni koncert Klic dobrote
- 1. 12. nedelja Karitas

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Jana Lampe •

tema meseca

s poslanim SMS s ključno besedo **AFRIKA5** na **1919** boste prispevali **5 EUR**

Darovanja omogočajo Telekom Slovenije, AT, Telekom, T-2 in BOB.

www.karitas.si

Karitas

pop BAX ognišče

za srce afrike

Otroci v srcu Afrike potrebujejo hrano, vodo, šole in zdravila.

ZA SRCE AFRIKE 2019

Jana Lampe

Slovenska karitas je v letošnjem avgustu začela z že štirinajsto dobrodelno akcijo Za srce Afrike, ki poteka v sodelovanju z revijo Ognjišče, slovenskimi misijonarji, sestrami domačinkami in lokalnimi Karitas, ki delujejo predvsem v državah osrčja Afrike. To so revne dežele, kjer ljudje pogosto nimajo osnovnih dobrin za preživetje, kot so pitna voda, hrana, šole, zdravstvena oskrba in možnosti za dostojno delo. Z zbranimi sredstvi iz **Za srce Afrike** jim želimo omogočiti te osnovne pogoje za dostojnejše življenje in razvoj v domačem okolju. Ob sofinanciranju s strani Ministrstva za zunanje zadeve in Misijonskega središča nam je v zadnjih 13 letih uspelo narediti prave čudeže za to revno prebivalstvo: zgradili oziroma obnovili in opremili smo **7 šol in vrtec, 6 zdravstvenih centrov in 3 porodnišnice ter 13 večjih vodnjakov**. Že z majhnimi sredstvi misijonarji v Afriki lahko naredijo veliko. Tudi letos nas prosijo, da jim priskočimo na po-

moč v njihovih prizadevanjih. Z letošnjo akcijo želimo uresničiti sledečo pomoč:

V Safi v Centralnoafriški republiki bomo nadaljevali s podporo nakupom hrane za pomoč do 300 kritično podhranjenim otrokom, ki morajo ostati vsaj mesec v bolnišnični oskrbi, in za njihove matere, ki dojijo.

V Bujumburi v Burundiju bomo s sestro Vesno Hiti v sklopu Centra Akamuri, kjer imajo v dnevni oskrbi 160 otrok in mladih z duševnimi motnjami in tudi gibalno ovirane, ki jim pomagajo in jih učijo za večjo samostojnost glede na njihove zmožnosti, **omogočili gradnjo in opremljanje novih prostorov za fizioterapijo**. Terapije bodo na voljo tudi za ostale prebivalce, kar bo v prihodnje pomagalo pri financiranju centra. Temu projektu bomo letos namenili največ sredstev iz Za srce Afrike. **Misijonarka s. Vesna Hiti** je povedala: »Pavel je eden izmed otrok v Centru Akamuri za otroke s posebnimi potrebami. Star je 9 let in je shodil šele pri 7 letih. Do takrat se je plazil po tleh ter lizal prah in umazanijo s tal. Zaradi svoje duševne motnje je tolkel ob zid in ima glavo vso deformirano. Ko je shodil, je bil presrečen. Prav takim otrokom, ki so drugačni in imajo hude gibalne omejitve, je treba posvetiti tisto, kar je najlepše in najbolj potrebno. Še posebej potrebujejo center za fizioterapijo. Z vsem srcem vas prosim za pomoč za izgradnjo in opremo tega centra. Že v naprej se zahvaljujem za podporo. Največja molitev in največja hvaležnost pa bo prihajala ravno iz src teh otrok.«

V Kiguhu v Burundiju bomo v sodelovanju z župnijo in sestrami podprli **dokončanje gradnje in opremljanje dodatnih 6 učilnic osnovne šole**. Tako se bo v enem razredu učilo le do 50 otrok in bo kakovost izobrazbe boljša.

V okrožju Karongi v Ruandi bomo ob podpori MZZ RS nadaljevali s projektom **za trajnostno preživetje 600 revnih družin**. Sodelavci Caritas Ruanda

bodo nadaljevali s poučevanjem o kmetijskih praksah, o izdelavi opek, pri čemer bodo prejeli tudi 5 preš (donacija slovenskega podjetja Damahaus Prestige). Poleg tega bodo skupine odraslih in mladih deklet na podlagi poslovnega načrta prejele tudi sredstva za zagon skupne obrti in za zaslužek in dostojnejše preživetje ter semena zelenjave, sadike dreves za preprečevanje erozije in vodne črpalke. Še dodatnim 130 družinam bomo omogočili sončne celice z lučjo.

4

V Ampitafi na Madagaskarju nas misijonar Janez Krmelj ponovno prosi za podporo **pri nakupu riža za preko 230 osnovnošolcev**, ki prihajajo od daleč, da se ne bodo lačni učili.

Na Slovenski karitas smo zelo veseli vsake podpore in pomoči najbolj ubogim ljudem v osrčju Afrike. **Dar se lahko nakaže na:** Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, TRR: 02140-0015556761, sklic: 2127, namen: Za srce Afrike. Lahko pa ga prispevate z SMS sporočilom Afrika ali Afrika5 na 1919 in darujete 5 EUR za pomoč ljudem v Afriki.

Z DELOM DO DOSTOJNEGA ŽIVLJENJA

Že deseto leto sočasno z akcijo Za srce Afrike nadaljujemo tudi z dobrodelno akcijo **Z delom do dostojnega življenja**, preko katere s pomočjo mesečnih darovalcev iz Slovenije **omogočamo revnim družinam v Afriki, Albaniji in na Šrilanki, da se z lastnim delom preživijo in dostojno živijo** (več o dosedanjem poteku je opisano v članku na koncu glasila).

Revna družina na afriškem podežlju potrebuje 24 EUR, v mestu pa 48 EUR, v Albaniji 50 EUR in na Šrilanki 30 EUR na mesec, **da dostojno preživi, ima dovolj hrane, dostop do zdravil in šolskih potrebščin za otroke**. Z majhno dnevno odpovedjo, kot je kava ali čokolada, lahko posamezniku na drugem kontinentu omogočimo redno delo in njegovi družini spremenimo življenje.

Zbiramo tudi **mesečni dar za plačilo zdravstvenih delavcev in učiteljev na misijonih v Afriki**, za kar je letos res velika potreba. Za delo učitelja, vzgojitelja, zdravnika ali zdravstvenega delavca na misijonu mesečno potrebujejo med 50 in 330 EUR.

Ljudi dobre volje vabimo, **da se odločijo za mesečni dar 6, 12, 24, 30 EUR** ali katerekoli znesek po izbiri. Hkrati se lahko odločijo, ali bodo donirali **preko trajnika ali položnice**. Vsak donator bo prejel **opis družine, učitelja ali zdravstvenega delavca, ki se preživlja s plačilom za delo za skupno dobro**.

Več informacij na: Slovenska karitas, tel.: 01 300 59 60 ali jana.lampe@karitas.si. Zgibanka s prijavnico je na voljo tudi v septembrski reviji Ognjišče in po župnijah.

SEMINAR KARITAS 2019

Helena Zevnik Rozman

DOBRO IZ VSAKEGA SRCA

leto 2019	lokacija
11. in 12. 10.	Dom sv. Jožef Celje
18. in 19. 10.	Samostan Stična
18. in 19. 10.	Gnidovčev dom na Mirenskem Gradu
25. in 26. 10.	Zavod Marianum Veržej

Z letošnjim seminarjem Karitas bomo pogledali v svoja srca in preverili, kako odmevajo Jezusove besede in njegova Ljubezen v naših življenjih, da bomo lahko ogrevali srca bližnjih. V duhovnem delu pri sveti maši nas bodo v duhu gesla nagovorili naši škofje in duhovniki – predsedniki škofijskih Karitas. V vsebinskem delu seminarjev pa nam bodo različni predavatelji predstavili prave oblike pomoči ljudem v stiski.

z delom do dostojnega življenja

MESEČNO DAROVANJE

Omogočimo družinam v Afriki, Albaniji in na Šrilanki, da se z delom preživijo in dostojno živijo!

Lahko podprete tudi delo učitelja ali zdravstvenega delavca na misijonu v Afriki!

Karitas ognjišče

V petek zvečer bomo tako lahko prisluhnili dr. Tomažu Erzaru in Urški Justin Repar, ki nam bosta spregovorila o svetovanju, vzgoji, spremljanju za proaktivno reševanje problemov z namenom, da se oseba, ki je v stiski, lahko iz te stiske izkoplje.

V soboto pa bomo z različnimi strokovnimi delavci poskušali najti odgovore na vprašanje, kako se odzvati na vsiljive, problematične, zahtevne uporabne in kako izbrati pravo pomoč. V delavnicah bomo preko primerov s terena poskušali narediti načrt, ko pravilno pomagati osebi v stiki, predstavljeni nam bodo različni primeri dobrih praks. Ker pa bo leto 2020 zopet jubilejno, boste lahko vsi udeleženci sodelovali pri pogledu v prihodnost in sporočili, kje bo Karitas potrebna.

Seminar se bo na vseh lokacijah začel z registracijo ob 17h in sveto mašo ob 18h. Zaključek seminarja bo v soboto ob 14h s kosilom.

Dokončen program bodo župnijske Karitas prejele do srede septembra, lahko pa se že pred tem prijavite na seminar.

Seminar je za vse sodelavce Karitas brezplačen, zaradi lažje organizacije pa je **OBVEZNA PREDHODNA PRIJAVA** najkasneje teden dni pred posameznim seminarjem.

Zaradi manjših prostorskih kapacitet v samostanu Stična bomo prijave za to lokacijo omejili do največ 100 prijavljenih. Prednost bodo imeli tisti, ki se bodo prej prijavili. Ostali pa bodo imeli v istem terminu možnost, da se seminarja udeležijo na Mirenskem Gradu.

Prijavite se na Slovenski karitas:

- po telefonu: 01 300 59 60 ali
- preko elektronske pošte: info@karitas.si ali
- po pošti: Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana.

Podatki za prijavo: ime in priimek, naslov in kontakt, ustanova Karitas, iz katere prihajate, ter podatki o tem, ali boste prespali ter katere obroke želite (večerja, zajtrk, kosilo).

karitas 5+

KARITAS V SLOVENIJI – ČEZ 5, 10 LET ...

Cveto Uršič

Pred 30 leti, 1. maja 1990, je tedanja Slovenska pokrajinska škofovska konferenca ustanovila Slovensko karitas. Karitativna dejavnost pa ima v Sloveniji seveda še bistveno daljšo zgodovino. Tako je že leta 1967 v reviji Ognjišče zaživel Predal dobrote, ki je nato leta 1982 postal tudi član Caritas Internationalis. Zato je prav in potrebno, da se ob tej okrogli obletnici sprašujemo, kakšna bo Karitas v Sloveniji čez pet ali pa deset let.

Preden se začnemo pogovarjati o konkretnih ciljih in nalogah, se moramo vprašati, kaj je temelj, bistvo Karitas. Ključna za poslanstvo Karitas je katoliška identiteta! Papež Benedikt XVI. v okrožnici Bog je ljubezen razmišlja o služenju Cerkev v sodobnem svetu in poudarja, da je služenje del trojnega poslanstva Cerkev (oznanjevanje Božje besede – obhajanje zakramentov – služenje ljubezni). Papež opozarja, da so vsi trije deli neločljivo povezani. Sveti oče nato še poudari, da bo dobrotelost – karitas – vedno potrebna. Vedno bo obstajalo trpljenje, ki potrebuje tolažbo in pomoč. Vedno bo obstajala osamljenost. Vedno bodo primeri gmotnega pomanjkanja. Enako govori tudi papež Frančišek. Pri tem papež Frančišek dosledno izpostavlja nevarnost usmerjenosti v 'prekomerno učinkovitost', v aktivizem, v prekomerno ukvarjanje z organizacijskimi vprašanji ipd. ter poudarja pomembnost ponižnosti v poslušanju, karizme skupnosti in poguma odrekanja. Pa še nekaj izpostavlja: poklicani smo, enako kot prvi kristjani, da gremo ven iz cerkve med ljudi, tja, kjer živijo, se srečujejo ... Tu pa ima v Cerkvu posebno mesto ravno Karitas – ne samo kot pomoč ljudem v stiski, ampak tudi kot zagovornica spoštovanja človekovega dostojanstva, zagovornica revnih in socialno izključenih, zagovornica varovanja človekovega življenja in družine, zagovornica dostojnega dela in plačila, z drugo besedo: zagovornica 'civilizacije ljubezni', ki bo lahko dala dušo našemu globaliziranemu svetu, ki je v oblasti stalnih sprememb.

Razmere v Sloveniji in v svetu se v zadnjih letih močno spreminjajo. Mediji govorijo o gospodarski rasti, pa vendar na Karitas še vedno prihaja zelo veliko ljudi, ki potrebujejo pomoč v hrani in oblačilih, nasvet ali vključitev v katerega izmed programov. Povečuje se stopnja revščine med starejšimi, pomoč pa potrebujejo tudi velike družine in gospodinjstva brez delovno aktivnih članov z vzdrževanimi otroki. V naslednjih letih bomo zato morali v Karitas iskati odgovore, kako v duhu evangelija pomagati vsem tem ljudem v stiski. Ko sem kandidiral za generalnega tajnika, sem kot pomembna za prihodnost Karitas v Sloveniji v vlogi izpostavil tri področja. Povprečna starost prostovoljcev je visoka. Kako nuditi podporo starejšim, da bodo vztrajali v prostovoljstvu, kje in kako pridobivati nove? Naslednji izziv predstavlja ohranjanje splošne dobrotelosti in razvijanje novih programov. Kot odgovor na spremenjene razmere v družbi bomo na Karitas morali razvijati tudi medgeneracijske centre, hospice in pomoč umirajočim, zaposlitvene in socialne programe za odvisnike od trdih drog in novih oblik odvisnosti (npr. odvisnost od interneta ali prenosnega telefona), programe za begunce in migrante itd. Tretji večji izziv pa je spodbujanje razvoja župnijskih Karitas, ki so temelj delovanja Karitas. Kako ohranjati prostovoljstvo v župnijah, kako

se odzivati na združevanje župnij ipd.? Dodati velja še četrti izziv – zbiranje sredstev v dobrodelnih akcijah. Število katoličanov, ki so naši najzvestejši darovalci, se v Sloveniji zmanjšuje. Hkrati pa narašča število dobrodelnih organizacij, ki s konkretnimi akcijami nagovarjajo katoličane in druge ljudi dobrega srca.

Toliko za uvod, za prvo razmišljanje o novi viziji in strategiji Karitas v Sloveniji. Naslednjič pa o posameznih izzivih.

6

varujmo življenje

VARUJMO ŽIVLJENJE

Helena Zevnik Rozman

Ko sem se v začetku devetdesetih kot medicinska sestra zaposlila na Onkološkem inštitutu, ni bilo posebnega govora o spremljanju umirajočih, tudi v času študija tej temi nismo posvetili več kot eno uro časa. Zdravil za lajšanje slabosti po težkih kemoterapijah ni bilo toliko kot danes, tudi za lajšanje bolečin je bilo zelo malo možnosti. Zato ni bilo čudno, da je med kadrom vela želja po hitri smrti, brez bolečin in trpljenja. Pa ne tega razumeti, da za bolnike ni bilo dobro poskrbljeno. Le vsak zase si je želel smrti brez trpljenja.

Kasneje sem se zaposlila v patronažni službi, kjer sem na bolezen lahko pogledala tudi iz druge strani. Še danes mi je v spominu gospa, ki so ji zaradi njene bolezni napovedali še šest mesecev življenja. Ko sem jo obiskala prvič, sva se pogovarjali o bolezni, simptomih, bolečini, težavah, ki jo čakajo, in podobno. Tako je bilo naslednje tri mesece vsak teden. Prišel pa je dan, ko me je presenetila z vprašanjem, če verujem v posmrtno življenje ... Odgovor mi ni šel takoj z jezika, predvsem ker sem imela v glavi jasno zavoro, da to področje ni del moje stroke in o tem ne smem govoriti. Ko sem v sebi premagala to dilemo, sem odgovorila pritrdilno. In od takrat dalje se je vsebina pogovorov z gospo spremenila. Kot mi je kasneje njen sin sporočil, je gospa po več kot 50 letih zopet uredila svoje duhovno življenje, se spravila z Bogom in ljudmi ter se v miru poslovila.

Bi lahko mirno umrla, če ne bi imela tega časa?

Čas bolezni nam je lahko dan tudi kot milost. Daje nam možnost, da spremenimo naše odnose do svojih najdražjih oseb, daje nam čas, da se ustavimo, se lahko spravimo med seboj, da mor-da popravimo tisto, kar je bilo narobe, daje nam možnost, da se lahko poslovimo. Bolezen zdravi odnose, ker nas naredi ranljive, bolj odprte do soljudi. Bolezen nas dela ponižne. Jasno nam začrta,

da nismo bogovi, da ne more iti vedno vse po naših načrtih, ampak da moramo včasih sprejeti tudi voljo Najvišjega.

Veliko Marijinih ljudskih pesmi poje v zadnjih kitici prav to, da bi lahko za zadnjo popotnico prejeli Jezusa v srce. Imeti ob sebi človeka in Boga, ki bo z nami prehodil pot dvomov, strahov, bolečine, upanja do večnosti. Edino tako smrt lahko imenujemo mirno smrt, ki ohranja človekovo dostojanstvo.

Strah pred bolečino, trpljenjem, pred samoto v današnjem času ljudi žene k razmišljanju o uzak-nitvi evtanazije. Papež Frančišek nas vabi k molitvi in delu za varovanje življenja od spočetja do naravne smrti. Kot sodelavci Karitas smo povabljeni, da zavestno delamo za življenje. Ker pa smo sami pogosto tudi nemočni, kako stopiti na pot spremljanja težko bolnih in umirajočih, bomo v letošnjem pastoralnem sledili razmišljanjem o varovanju življenja, možnostih pomoči in predstavitvi dobrih praks na tem področju tudi iz tujine. Da bomo znali odgovoriti na potrebe človeka v najtežjih trenutkih življenja.

stiske sodobne družbe

ZASVOJENOST KOT NADOMESTEK VARNEGA ODNOSA

mag. Drago Sukič

V naši čudoviti deželi je že precej časa tako, da skoraj ni človeka, ki ne bi imel med znanci, sosedi, sodelavci, v širši ali ožji družini nekoga z določeno obliko zasvojenosti. Že na tej točki se nam zastavlja tisto najbolj temeljno vprašanje – kaj sploh je človek, kaj se z njim ali v njem dogaja, da posega po nečem ali razvije določeno vedenje, ki ga vodi v samouničujoč način življenja, ter tako povzroči ogromno bolečin samemu sebi in svojim najbližjim.

V zadnjih dveh desetletjih je znanstveni in s tem bolj celovit pogled na zasvojenost zaradi dosežkov na področju nevroznanosti zelo napredoval. Danes veliko strokovnjakov na osnovi raziskav ter izkušenj iz klinične prakse zagovarja tezo, da eden od pglavitnih dejavnikov tveganja za razvoj zasvojenosti (tako kemičnih kot nekemičnih) nastopi, ko posameznik v otroštvu ni uspel ali mu ni bilo dano izgraditi varnega stila navezanosti z odraslo osebo ali pa je v bil kasnejšem obdobju na področju medosebnih odnosov močno ranjen oz. prizadet, kar se zgodi predvsem v primerih različnih zlorab. V tem smislu razumemo, da korenine zasvoje-

nosti segajo daleč oziroma globoko v psiho posameznika, pogosto pa celo v pretekle generacije, kar ravno tako potrjujejo mnoge raziskave.

Človek kot bitje odnosov svoja notranja doživljanja uravnava predvsem v medosebnem odnosu, v katerem je slišan, viden, opažen, se doživlja vrednega, ljubljenega in predvsem varnega. Zaradi tega je ena prvih nalog starša, predvsem matere, da je čustveno uglašena s svojim otrokom, saj bo to osnova za razvoj varnega odnosa oziroma varne navezanosti. Otrok namreč ravno tako kot hrano potrebuje tudi varen odnos, v katerem je brezpogojno sprejet, saj bo le tako postopoma izgrajeval dojemanje samega sebe in prepoznaval svoj čustveni svet ter pridobival zaupanje v zunanji svet.

Otrok, ki je razvil varno navezanost s svojim skrbnikom (staršem), uporablja svojo mater kot varno izhodišče za raziskovanja sveta okrog sebe. Ko je v zunanjem svetu prizadet ali mu je povzročena neka oblika krivice, kar v njem povzroči stisko in bolečino, se zateče v mamino zavetje, ki mu predstavlja varno pribežališče pred zunanjo ogroženostjo. Tako si pridobiva izkušnje, da življenje ni vedno prijazno, vendar nič tragičnega, saj si lahko reče: »Vem, da tam obstaja nekdo, ki razume in prepozna mojo stisko, me objame in me potolaži.« Ker otrokovi možgani še niso povsem razviti in posledično tudi ne sposobni, da bi sami obvladovali težka čutenja strahu, jeze, žalosti ali sramu, potrebuje otrok ob sebi odrasle možgane, da v tem odnosu umiri svojo notranjo stisko. Zaradi tega rečemo, da otrok uporablja svojega skrbnika oziroma starša za uravnavanje svojih notranjih stanj.

V primeru, ko ima otrok okolje, v katerem lahko razvije varno navezanost, mu to predstavlja osnovo oziroma izgrajevanje matrice za uravnavanje notranjih čustvenih stanj, predvsem v stresnih situacijah, kar je bistvenega pomena za vse nadaljnje življenje.

Če zaradi čustvene zanemarjenosti, pogoste bolezn, čustvene odsotnosti staršev ali zaradi drugih dejavnikov otrok ne zmore vzpostaviti dovolj varne navezanosti oziroma odnosa, je v težkih čustvenih stanjih prepuščen samemu sebi, kar je zanj huda izkušnja, saj sam vsega tega ne zmore obvladovati. Še huje je, ko je vir stresnih situacij oseba, ki bi morala nuditi varno bazo in pribežališče, saj se v taki situaciji nima h komu zateči, da bi se čustveno umiril. To pa pomeni, da ne zmore izgraditi mehanizma za uspešno spoprijemanje s stresnimi situacijami, kar pogosto predstavlja velik dejavnik tveganja za razvoj zasvojenosti.

Človek skozi vsa življenjska obdobja ostaja relacijsko bitje. To pomeni, da potrebuje nekoga, komur lahko zaupa, da bo vedno tam prav zanj in da ga ne bo izdal. Potrebuje varno izhodišče, da se lahko podaja na pot raziskovanja in ustvarjanja. Hkrati pa potrebuje

tudi pribežališče, kjer je deležen razumevanja, sočutja in podpore. Če posameznik nima bazičnega zaupanja do drugih in do življenja nasploh, je neopremljen za uspešno soočanje s stresnimi situacijami in bo prej ali slej obdan z obrambnimi zidovi, tako da drugim ne bo dovolil, da bi mu prišli preveč blizu, saj noče tvegati, da bi drugi razkrili vso bedo in bolečino, ki se skriva v njegovi notranjosti.

Posameznik, ki pogreša varen odnos, bo še posebej v nevarnosti v najstniških letih, saj bo v sebi doživljal ogromno negotovosti. Odnosi, ki naj bi mu pomagali odkrivati in sprejemati svojo resničnost, mu bodo postajali vse bolj nevarni in ogrožajoči. Izrazito ga bo strah vsakršne zavrnitve. Ko bo v stiski, v globoki žalosti ali čustveni bolečini, ne bo imel potrebnega zaupanja do drugih, saj mu odnos z drugimi prebujajo tesnobo.

Tako bo v skušnjavi, ko se bo le stežka uprl iskanju sprostitev notranje napetosti s pomočjo določene droge/alkohola ali določenega vedenja, ki hitro sproži močna prijetna čutenja. Za nekaj časa bo s pomočjo substance ali nekega vedenja ublažil svojo tesnobo ali druga neprijetna čutenja. Po streznitvi se bo pojavil občutek krivde, saj se zaveda, da tako ne bo rešil svojih težav, kvečjemu si bo nakopal še dodatne. Da bi ublažil neprijetna čutenja, ki so posledica občutkov krivde in sramu, bo zelo verjetno ponovil prvotno vedenje in tako zapadel v začaran krog, ki prej ali slej privede do zasvojenosti.

Veliko najstnikov, ki imajo izkušnjo eksperimentiranja ali odvisnosti od marihuane, izjavlja, da jim ni toliko do same substance, ampak da so do »trave« in družbe, s katero jo uživajo, izgradili nek poseben odnos. Dejansko so ti mladostniki morda prvič izkusili, kaj pomeni, da te nekdo sprejema takega, kot si. Zato so znotraj sebe tako razdeljeni glede poseganja po nečem, za kar vedo, da ni prav. Končno so našli nekaj, kar jim predstavlja varen odnos in pribežališče, in zdaj se naj temu odpovedo! Zanje je to tako nelogično, kot da bi zaljubljenca prepričevali, naj pozabi ljubljeno osebo.

Ker začarani krog zasvojenosti prej ali slej privede do raznovrstnih zapletov in težav, bo tak človek tako ali drugače primoran opustiti zasvojenost, ki je dejansko nadomestek varnega odnosa, ter se postopoma podati na pot izgrajevanja zdravih in varnih odnosov do drugih in do samega sebe. Ker je to zanj nekaj povsem novega, je pot vzpostavljanja treznosti naporna in dolgotrajna.

Opombe

Mag. Drago Sukič, spec. ZDT; Zavod Pelikan - Karitas; Programe socialne rehabilitacije zasvojenih Zavoda Pelikan - Karitas sofinancirajo MDDSZ, Slovenska karitas (s sredstvi FIHO) ter lokalne skupnosti.

mlada karitas

MLADI ZA VEČJO VARNOST
V PROMETU

Katarina Maček

Slovenska karitas v sklopu programa youngCaritas – Karitas mladih v Sloveniji in v sodelovanju z Javno agencijo Republike Slovenije za varnost prometa tudi v letošnjem letu pripravlja projekt **Vidni in varni na cesti**. Starejši so zaradi slabših psihofizičnih sposobnosti in temnih oblačil, poleg otrok, ena izmed najbolj ranljivih skupin v prometu. V sklopu projekta tako želimo ozaveščati starejše udeležence in otroke o tem, kako pomembno je, da ponoči v prometu uporabljajo odsevna telesa.

Že tretje leto smo tako pripravili preventivne delavnice za oratorije, na katerih otroci spoznavajo in utrjujejo znanje varne udeležbe v prometu, za darilo pa dobijo kresničko. Veseli smo, da smo letos preventivne delavnice izvedli na 31 lokacijah. Sodelovali pa smo tudi na romanju starejših, invalidov in bolnikov na Brezje, kar želimo v prihodnjih letih še nadgraditi.

Želimo si, da bi tudi v jesenskem času pri projektu sodelovalo čim več župnij po Sloveniji. V ta namen smo pripravili preventivno delavnico, ki vsebuje številne aktivnosti na temo prometne varnosti. Povabili bomo Škofijske in Župnijske karitas, da s pomočjo svojih mladih prostovoljcev izvedejo preventivno delavnico v svoji župniji. *Želimo si, da bi sodelovali mladi prostovoljci in s svojim mladostnim pristopom starejšim približali varnost v prometu.* Celotna aktivnost traja približno 1 uro in bo sestavljena iz različnih dejavnosti. Pripravili smo tudi kresničke in odsevne trakove, ki jih bodo mladi prostovoljci na koncu preventivne delavnice razdelili starejšim.

Poleg preventivnih delavnic za starejše pripravljamo konec meseca oktobra tudi dve izobraževanju za mlade prostovoljce. Eno bo potekalo v Mariboru, drugo v Ljubljani. Tam bodo prostovoljci izvedeli vse

pomembne informacije za izvedbo preventivne delavnice ter obnovili znanje o varnosti v cestnem prometu.

na obisku

DA BI ŽIVELI DEJAVNO
IN SOLIDARNO LJUBEZEN

Lojzka Gerhold

ŽK Muta je bila ustanovljena 18. novembra 1995. Poskušali smo pomagati ljudem, ki so prosili za pomoč. Začeli smo z izdelavo in prodajo adventnih venčkov in čestitk. Obiskovali smo starejše ljudi in bolnike, romali na Ponikvo in v Celje na dobrodelni koncert. S ponudbo hrane iz rezerv Evropske unije leta 2006 se je obseg aktivnosti povečal in uspelo nam je pridobiti nove sodelavce. Leta 2009 smo od občine dobili v uporabo skladiščne prostore v kleti zdravstvenega doma. Precej velik prostor smo uredili za oblačila ter manjšo sobo za skladišče hrane. Nismo pričakovali, da bo odziv tako velik in da se bo izmenjala tako velika količina oblačil, obutve, igrač in ostalih stvari. Dežurstvo v skladišču imamo vsak četrtek popoldne.

Danes šteje ŽK Muta 25 rednih sodelavcev in 18 tistih, ki pomagajo pri posameznih aktivnostih. Sestajamo se enkrat mesečno, tajništvo ŽK pa po potrebi. Tajništvo sestavljajo župnik Marko, voditeljica Lojzka, tajnica Berta ter blagajničarki Danica in Katica. Tajništvo obravnava vse prispеле prošnje in o njih odloča. Pred vsakokratno delitvijo hrane se tajništvu pridruži še po en član iz vsakega področja naše občine, da se seznam uporabnikov še enkrat pregleda in spremeni ali dopolni glede na trenutne razmere.

Naše poslanstvo je z ljubeznijo služiti bližnjemu v najrazličnejših potrebah, uresničujemo preko različnih aktivnosti. Nadškofijska karitas Maribor nas dobro vodi in usmerja. Poskušamo se odzivati na vse akcije, ki nam jih predlagajo. Tako naša pomoč ni omejena samo na našo občino, ampak preko njih tudi širše, na ves svet.

Dobro sodelujemo z občino Muta, OŠ, Rdečim križem, Društvom upokojencev Muta, CSD Radlje ter Koroškim domom starostnikov Črneče in domom Hmelina Radlje. Poleg vseh rednih obiskov naših občanov v obeh domovih organiziramo v božično-novoletnem času druženje s sv. mašo, glasbenim programom in pogostitvijo za naše stanovalce. To poteka v jedilnici doma in se lahko pridružijo tudi vsi ostali.

V adventnem času sodelujemo z drugimi društvi v občini pri pripravi srečanja za starejše občane in pri obiskih na domu. V postnem času sodelavci ŽK Muta in Trbonje z župnikom Markom Drevenškom organiziramo srečanje za starejše, bolnike in invalide z Mute in iz Trbonj. Na srečanje vabimo vse starejše od 80 let, ki jih z voščilnico obiščemo na domu in jim želimo lepe praznike. Poleg njih povabimo še mlajše bolnike in invalide, ki običajno ne morejo k maši, in poskrbimo tudi za prevoz. Srečanje se začne z mašo v župnijski cerkvi sv. Marjete na Muti. Pred mašo je križev pot in možnost za spoved, med mašo pa bolniško maziljenje. Na koncu sledi skupinska fotografija in druženje v župnijskem domu ob postni pogostitvi. Naša sodelavka Zdenka skuha zelo dobro zelenjavno juho, ostale sodelavke pa spečejo kvašeno pecivo. Moški sodelavci ŽK Muta pripravijo mize in klopi ter poskrbijo za postrežbo hrane in pijače. Vsako leto se srečanja udeleži tudi župan občine Muta g. Mirko Vošner, za kar smo mu iskreno hvaležni.

Naše aktivnosti so usmerjene v pomoč družinam, otrokom, posameznikom in starejšim v naši občini. Pomoč nudimo v obliki hrane, obleke, obutve, šolskih

potrebščin, igrač, gospodinjskih aparatov in stanovanjske opreme, s plačilom položnic, letovanjem na morju in posredovanjem informacij, pa tudi s pogovorom in molitvijo. Pomoč otrokom izvajamo preko zaposlenih na OŠ, tako da prispevamo denar v šolski sklad in se odzovemo na posamezne prošnje za učence, ki karkoli potrebujejo. Zbiranje in razdelitev zvezkov zaupamo šolski socialni delavki na OŠ Muta.

Sodelujemo tudi z mladimi, predvsem z Rotaract klubom Slovenj Gradec, ki je del svetovne Rotary družine in predstavlja njen podmladek, saj združuje mlade v starosti 18 do 30 let. Pred božičnimi prazniki v lokalnem supermarketu zbirajo hrano in razne izdelke, ki jih potem razdelijo najbolj potrebnim. Maja lani so organizirali izlet v Ljubljano za otroke iz Dravske, Mislinjske in Mežiške doline. Skupaj presodimo, katere družine so tiste, ki najbolj potrebujejo pomoč.

Udeležujemo se izobraževanj, romanj in duhovnih vaj ter se tako oblikujemo v prave sodelavce Karitas.

Sredstva za delovanje in vse vrste pomoči pridobimo z donacijami Občine Muta, podjetij in posameznikov, z izdelavo in prodajo adventnih venčkov in čestitk, s prodajo drugih lastnih izdelkov, sveč in koledarjev, s prostovoljnimi prispevki in donacijo dohodnine.

Leta 2014 je ŽK Muta prejela občinsko priznanje bronasti grb občine Muta, dve sodelavki pa sta prejeli pisno priznanje občine Muta.

Za naprej ne delamo velikih načrtov, ampak bomo poskušali izpolnjevati Božjo voljo in se primerno odzivati na vse potrebe, ki se bodo pojavljale. Predvsem želimo spodbujati drug drugega, da bi v vseh situacijah in v vsakem trenutku živeli dejavno, solidarno ljubezen in v vsakem bližnjem, ne glede na razlike, gledali Jezusa.

Ob okroglem jubileju, 80. rojstnem dnevu, sem se pogovarjala z našo še vedno zelo aktivno sodelavko ŽK Muta, go. Katarino Gracej.

Draga Katica, povej mi kaj o sebi, o svoji mladosti.

Rodila sem se na Sv. Primožu 30. aprila 1939. V družini smo bili trije otroci, in ko mi je bilo 8 let, mi je umrl oče. Že kot otrok sem morala trdo delati, zato mi tudi kasneje v tovarni ni bilo pretežko.

Poročila sem se s Francem in rodila 5 otrok; imam 12 vnukov in 5 pravnukov. Z vsemi se dobro razumemo in se pogosto srečujemo. Živim s samskim sinom in sem ponosna, da se v vseh letih od moževe smrti nikoli nisva sprla.

Kako pa se je začelo tvoje delo pri Karitas?

V letih po osamosvojitvi Slovenije so se po župnijah začele ustanavljati župnijske Karitas in tako smo leta 1995 tudi na Muti ustanovili ŽK. Začeli naj bi z izdelavo adventnih venčkov, zato sem z nekaj prijatelji-cami obiskala gospo, da nas je naučila izdelave. Založila sem denar za material in izdelale smo prve venčke. Iz leta v leto smo bile bolj izurjene in vedno več ljudi je želelo prav naš venček, tako da jih sedaj izdelamo že preko 100. Trudim se, da nabavim material po čim ugodnejši ceni, da so stroški čim manjši. Ljudje vedo, da zbrani denar porabimo za starejše in bolne sokrajane, zato še toliko raje vzamejo prav naš venček.

Začeli smo z obiski Mučank v Domu starostnikov Črneče ob materinskem dnevu. Darilca zanje smo izdelale same, vsako leto kaj novega, izvirnega. Še posebej so bile hit rože iz najlona (nogavic).

Kmalu smo v dogovoru z zaposlenimi v Domu v Črnečah začeli s srečanjem za stanovalce z Mute v predbožičnem času. Najprej je bila maša v domski kapelici, nato pa pogostitev in druženje. Zaposila sem družino Preglav, ki je takrat večkrat skupaj igrala in prepevala, da gredo z nami. Ta naša akcija je bila v domu, še posebej med stanovalci, zelo lepo sprejeta, zato jo nadaljujemo še danes. Le da je danes sestava našega priložnostnega ansambla malo drugačna in da imamo mašo z družabnim srečanjem kar v jedilnici doma ter sprejmemo vsakega, ki se nam želi pridružiti.

Iz skromnih začetkov se je ŽK Muta razvila v močno in vsestransko aktivno združenje za humanitarno in socialno pomoč ljudem v stiski. Pri katerih aktivnostih še sodeluješ?

Sodelujem pri skoraj vseh aktivnostih, ki jih izva-ja naša ŽK: obiski starejših in bolnikov, dežurstvo in urejanje skladišča oblačil, izobraževanja in romanja, molitev, peka peciva, čiščenje in drugo sodelovanje v cerkvi, obiski sodelavcev ob rojstnih dnevih, izdelava čestitk ... Pred leti se je začela udeleževati ideja, da bi pred Veliko nočjo obiskali in obdarili vse stanovalce v

domovih starostnikov. Dobili smo dopis, koliko pisank naj pripravimo in kaj naj vsebujejo, tako da bi vse ŽK naredile enako in ne bi bilo razlik med obdarovanci. Pisanka naj vsebuje majhen snop (pegel), okrašen s trakovi in rožicami iz krep papirja, pirh, pomarančo in čestitko. Vse skupaj pa naj bo povezano v kuhinjsko serveto. Na vse načine sem se trudila to zavezati, da bi bilo lepo, pa mi nikakor ni uspelo. Takrat je mož gledal TV, kjer so v oddaji prikazovali ravno to. Neizmerno sem bila vesela, da sem videla in se naučila.

Hvala ti, draga Katica. Zavedam se, da je to le delček tvojega bogatega življenja; mogoče pa kdaj obe-lodaniva še kaj. Želim ti veliko zdravja, volje in veselja pri tvojem služenju domačim in vsem potrebnim. Neizmerno smo ti hvaležni za tvoje raznoliko, samo-stojno in organizacijsko delo pri ŽK.

komentar meseca

POČITNICE ZA EN DAN

Barbara Godler

Dolga načrtovanja, kam na dopust, kam na počitnice z otroki, da si bodo zapomnili, da je bilo to poletje najboljše, da so videli kraje v živo, ne samo na fotografiji, v reviji ali stenskem koledarju ... Nemalokrat taka načrtovanja in razbijanje glave, kam, kdaj, kako, kakšna je finančna zmožnost ..., prej prinesejo vse drugo kot veselje in dobro voljo. Pa vendar je neke dne padla ideja: Gremo v hribe, gremo na Veliko planino, gremo med krave. Ulezimo se na travnik, ki je mehak kot preproga in zelen, kot je zelena barva v temperah. Polni veselja, moči, otroške razigranosti in živahnosti smo zajemali vso lepoto. »Kako je Bog velik!« sem rekla na glas. Kakšno delo našega Stvarnika, da lahko dihamo zrak v gorah, da lahko zatisnemo oči in najdemo mir. Hvala Bogu, da lahko otroci tekajo tja gor, da so hvaležni za zdravje, za nogice, ki jih nesejo po travniku, za moč in sposobnost občudovanja. Otroke vsak dan opominjam in učim: reci hvala, pozdravi mimoidočega, bodi spoštljiv ... Pa vendar sem nešteto krat presenečena ali celo užaljena, kako starejši ne odzdravijo, kako mrko gledajo naprej. Hej, človek, svet je lep, nasmej se, v življenju nikoli ni treba vsega razumeti. Lahko pa molimo, da bomo znali sprejeti, kar nam gre naproti, kar nam stoji na poti, pa nam v danem trenutku ne ustreza. Zaželeli dober dan nekomu, ki ga ne poznam, je najmanj, kar lahko storim. Želim ti zares dober dan. Vsem, ki prebirate ta članek, želim veliko dobrih dni in naj nasmeh na vaših obrazih vsak dan znova zažari.

NEVERNI SAMARIJAN JE ZGLED SPOLNJEVANJA ZAPOVEDI LJUBEZNI DO BOGA IN DO BLIŽNJEGA

papež Frančišek

prevod: p. Ivan Herceg DJ, vir: Vatican news

Nagovor na evangelij o priliki o »dobrem Samarijanu« (prim. Lk 10,25-37)

Potem ko ga je učitelj postave vprašal, kaj je potrebno, da prejme v delež večno življenje, ga je Jezus napotil poiskati odgovor v Svetem pismu, ki pravi: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, z vso svojo dušo, z vso svojo močjo in z vsem svojim mišljenjem, in svojega bližnjega kakor samega sebe« (v. 27). Bile pa so različne razlage glede tega, koga je treba imeti za »bližnjega«. Dejansko je ta človek nadalje vprašal: »In kdo je moj bližnji?« (v. 29). Na tej točki mu je Jezus odgovoril s priliki, to lepo priliki. Je ena najlepših evangelijskih prilik. Ta prilika je postala vzorec za krščansko življenje. Postala je zgled, kako mora kristjan delovati. Po zaslugi evangelista Luka imamo ta zaklad.

Glavni junak Jezusove prilike je Samarijan

Glavni junak te kratke pripovedi je nek Samarijan, ki je na poti srečal človeka, ki so ga oropali in pretepali razbojniki, in je poskrbel zanj. Vemo, da so Judje zaničevali Samarijane in jih niso smatrali za del izvoljenega ljudstva. Zato ni naključje, da je Jezus izbral ravno Samarijana za pozitivno osebnost prilike. Na ta način hoče prerasti predsodek in pokazati, da je tudi tujec, nekdo, ki ne pozna pravega Boga in ne obiskuje njegovega templja, sposoben ravnati po Njegovi volji, imeti torej sočutje do brata v potrebi in mu pomagati z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago.

Postavljamo človeško pravilo pred Božjo zapoved?

Po tej isti poti sta pred Samarijanom šla mimo duhovnik in levit, torej osebi, posvečeni čaščenju Boga. Toda ko sta videla na tleh siromaka, sta šla naprej, ne da bi se ustavila, najverjetneje, da ne bi postala »nečista« zaradi njegove krvi. Človeško pravilo »postati nečist zaradi krvi«, povezano s čaščenjem, sta postavila nasproti zapovedi Boga, ki hoče predvsem usmiljenje.

»Neverni« Samarijan je zgled spolnjevanja zapovedi ljubezni

Jezus torej predlaga za zgled Samarijana, ravno tistega, ki ni imel vere! Tudi mi lahko pomislimo na toliko nam poznanih ljudi, morda agnostikov, ki delajo dobro. Jezus je izbral za zgled nekoga, ki ni bil mož vere. In ta človek s tem, da ljubi brata kot samega

sebe, ljubi Boga iz vsega svojega srca in z vso svojo močjo, torej Boga, ki ga ni poznal, ter s tem istočasno izrazi pravo religioznost in resnično človeškost.

Naš bližnji je tisti, do katerega smo imeli usmiljenje

Potem ko je povedal to tako lepo priliki, se je Jezus ponovno obrnil na tistega učitelja postave, ki ga je vprašal: »In kdo je moj bližnji?« ter mu rekel: »Kdo od teh treh se ti zdi, da je bil bližnji tistemu, ki je padel med razbojnike?« (v. 36). Na ta način je napravil preobrat glede na vprašanje svojega sogovornika in tudi glede logike nas vseh. Daje nam razumeti, da nismo mi, ki na osnovi svojih meril določamo, kdo je naš bližnji in kdo ne, ampak je oseba, ki se je znašla v stiski, po kateri se mora spoznati, kdo je naš bližnji, torej tisti, do katerega smo imeli usmiljenje.

Biti sposoben imeti usmiljenje, to je ključ, to je naš ključ. Če pred neko osebo, ki je v stiski, nimaš usmiljenja, če se tvoje srce ne zgane, pomeni, da nekaj ni v redu. Pazi se, pazimo se! Ne pustimo se zapeljati neobčutljivi sebičnosti. Sposobnost imeti usmiljenje je postala preizkusni kamen kristjana, še več, Jezusovega nauka. Jezus sam je Očetovo usmiljenje do nas. Če greš po poti in vidiš na tleh brezdomca, pa greš mimo, ne da ga pogledaš, ali pa si morda misliš: »To je posledica vina. Pijan je!«, se vprašaj, ne, če je ta človek pijan, ampak se vprašaj, če morda ni tvoje srce otrdelo, če ni tvoje srce postalo led. **Ta zaključek kaže, da je usmiljenje do človeškega življenja, ki je v stiski, resnično obličje ljubezni. S tem postane-mo resnični Jezusovi učenci in razodevamo Očetovo obličje:** »Bodite torej usmiljeni, kakor je tudi vaš Oče usmiljen« (Lk 6,36). **Bog, naš Oče, je usmiljen, ker ima sposobnost tega usmiljenja, da se približa naši bolečini, našemu grehu, našim razvadam, naši bedi.**

Devica Marija naj nam pomaga razumeti in predvsem vedno bolj živeti neločljivo povezanost, ki je med ljubeznijo do Boga, ki je Oče, ter konkretno in veliko-dušno ljubeznijo do naših bratov in sester in nam da milost, da bi imeli usmiljenje ter v njem rasti.

OTROCI V OSNOVNIH ŠOLAH POKLONILI VEČ KOT 31.000 ZVEZKOV ZA SOVRSTNIKE

Peter Tomažič

Slovenska karitas je zaključila letošnjo akcijo Pokloni zvezek, v kateri zbira zvezke po slovenskih osnovnih šolah in vrtcih. Odzvalo se je 268 osnovnih šol in 111 vrtcev, v katerih so otroci zbrali prek 31.000 zvezkov in 400 tempera barvic. Zbrane šolske potrebščine so bile v mesecu avgustu razdeljene otrokom iz socialno ogroženih družin. Akcija, ki se je pričela v mesecu maju, je tudi osveščevalne narave. S sporočili spodbuja k sočutju, medvrstniški solidarnosti in razumevanju razmer, v katerih živijo mnoge slovenske družine. Mentorji, učitelji in vzgojitelji jo otrokom predstavijo s spremljajočim kratkim filmom, delavnicami in kartico, na katero otroci zapišejo misel za sovrstnika, ki bo zvezek prejel.

Skupno vabilo za sodelovanje v akciji Pokloni zvezek s podjetjem Acron, d. o. o.

Učenci OŠ Stična s svojo mentorico pri oddaji zvezkov za Karitas.

V akcijo zbiranja šolskih potrebščin se je letos vključilo tudi podjetje Acron, d. o. o. V njihovih papirnicah Office&More in galanterijah Bags&More so v mesecu juliju pripravili dobrodelno prodajno akcijo zbiranja šolskih zvezkov. Vsaka stranka, ki je v njihovih poslovalnicah do konca julija kupila uporaben šolski rokovnik, je poklonila tudi šolski zvezek, ki ga bo podjetje Acron, d. o. o., podarilo Slovenski karitas.

Otroci iz Vrtca Apače prinašajo zvezke ŽK Apače.

Zbiranje zvezkov v akciji Pokloni zvezek v Osnovni šoli Stična

OŠ Stična je ena največjih šol v Sloveniji, imamo skoraj 1.300 učencev in delujemo na sedmih lokacijah. Med posameznimi podružničnimi šolami in matično šolo ni bistvenih odstopanj v socialnem statusu učencev. Stisko zaznavamo posredno pri pouku in neposredno pri prošnjah za pomoč ipd. Največ stisk smo zaznali pred leti, ko je v celotni državi nastopila kriza in so starši ostajali brez služb. V zadnjem obdobju se je stanje izboljšalo, vendar stiske še vedno ostajajo. Pri tako velikem številu učencev se skoraj vsako leto srečujemo tudi z izrednim dogodki, kot je smrt enega od staršev. Da je otroku morda vsaj malo lažje, se sošolke in sošolci udeležijo slovesa, hkrati pa skupaj z ostalimi učitelji na šoli zberemo nekaj sredstev, ki jih namenimo družini. Vsako leto z zbiralnimi akcijami papirja in prireditvami zbiramo sredstva za šolski sklad. Sredstva večinoma namenimo za sofinanciranje šole v naravi.

Že vrsto let sodelujemo tudi s Slovensko karitas v akciji Pokloni zvezek. Na vsaki šoli najprej obesimo plakate. To je za vse učence znak, da se bo akcija začela. Na urah oddelčnih skupnostih si ogledajo kratke filme, ki jih je pripravila Karitas, pa tudi druge filme, ki prikazujejo težke situacije v družinah. Mnogokrat otroci na osnovi pripravljenih zgodb spregovorijo o težki situaciji prijateljev, sosedov in znancev, ki jih poznajo. Zgodbe iz lastnih doživetij otrok ali njihovih bližnjih se še bolj dotaknejo sošolcev, ki v akciji radi sodelujejo. Na šoli vsako leto zberemo preko 500 zvezkov. Predvsem so prizadevni mlajši otroci, ki z veliko vnemo tudi rišejo na razglednice ali pa napišejo lepe želje za tiste, ki bodo zvezek prejeli.

Mojca Malovrh, OŠ Stična

Skupno vabilo Vrtca Apače in ŽK Apače k sodelovanju v akciji.

SREČA JE V SREČANJU

Jože Gornik

V imenu Zavoda Pelikan - Karitas, program Materinski dom, bi se radi zahvalili skupini skavtinj in skavtov, ki so nas v sklopu priprav na Tabor voditeljev 2019 obiskali na Litijski cesti v Ljubljani. V ponedeljek, 5. avgusta, so dobili nalogo, da pridejo do nas, spoznajo delo nevladne organizacije z uporabniki in po svojih močeh pomagajo, da jim izboljšajo pogoje za bivanje.

Najprej smo jim predstavili delo nevladnih organizacij na področju socialnovarstvenih programov za ljudi v stiski in tudi naš zavod ter delo Karitas na splošno. V drugem delu je Suzana, strokovna delavka Materinskega doma, na kratko opisala način dela z uporabniki.

Potem smo načrtovali delo, druženje in skupno kosilo ter že naredili nekaj stvari okoli hiše. Ena skupina deklet je popestrila dan sebi in eni izmed najmlajših uporabnic našega doma s skupno igro. V torek se je nadaljevalo delo okoli hiše, počistiti je bilo treba okoličico, narediti kosilo in se malo pogovarjati ... Z vidika naših uporabnic je bilo zelo koristno, da so videle, da

se dekleta niso ustrašila fizičnega dela in čiščenja z visokotlačnim čistilnikom. Namesto učenja izdelave bureka pa smo s skupnimi moči naredili lazanjo in jo potem tudi uspešno pospravili. HVALA VAM!

Lep pozdrav do naslednjic, ko se zopet srečamo.

PODJETJE ACRON, D. O. O., JE KARITAS POKLONIL 1.000 ZVEZKOV

Peter Tomažič

V papirnicah Office&More in galanterijah Bags&More so v mesecu juliju pripravili dobrodelno-prodajno akcijo zbiranja šolskih zvezkov. Za vsako straniko, ki je v njihovih poslovalnicah kupila šolski rokovnik, so Slovenski karitas namenili šolski zvezek za otroke v stiski. V poslovalnici v Ljubljani je 20. 8. 2019 generalni tajnik Slovenske karitas Cveto Uršič od direktorja Matevža Vrunča, predstavnika podjetja Acron, d. o. o., prevzel zbranih 1.000 zvezkov. Škofijske karitas bodo zvezke razdelile med pomoči potrebne šolarje.

koper

LAČEN SEM BIL IN STE MI DALI JESTI ...

Jožica Ličen

Zadnji dan julija smo se v Gorici srečali predstavniki Škofijskih karitas Gorica z direktorjem g. Renatom Nucera in Koper z ravnateljico go. Jožico Ličen. Prisotni so bili tudi voditeljica Goriške območne karitas ga. Renata Vončina, podžupanja Mestne občine Nova Gorica ga. Elena Zavadlav Ušaj, sekretarka OZRK ga. Neli Skočaj, predstavica Humanitarnega društva KID ga. Majda Smrekar, štandreški župnik in dekan g. Karel Bolčina ter še nekateri sodelavci Karitas, ki so neposredno povezani s pomočjo ljudem v stiski.

Namen srečanja je bilo nadaljevanje sodelovanja in spoznavanja različnih oblik pomoči ljudem v stiski. Ni slučaj, da je bilo srečanje v novih prostorih Empo-

riu solidarnosti, ki ga je pred kratkim odprla Škofijska karitas Gorica, da v lepo urejenih prostorih s pomočjo prostovoljcev deli viške hrane ljudem v stiski. Podobni prostor imajo tudi v Gradiški ob Soči. Emporio solidarnosti je le del pomoči ljudem v stiski, saj imajo tudi na drugih lokacijah organizirano delitev potreb za otroke, higienskih pripomočkov, oblek, obutve in drugih predmetov.

Drug drugemu smo predstavili oblike materialne pomoči in tudi načine povezovanja z vsemi, ki skrbijo

za socialo v lokalnem okolju. Zanimiv je tudi način registracije in vodenje evidenc prejemnikov pomoči, saj ima vsak prosilec kartico, ki omogoča prejem pomoči v skladu s pravili in potrebami ne glede na to, v katerih prostorih Karitas se prosilec oglasi. Največje sporočilo vsakemu, ki vstopi v te prostore, sta sliki, ki ne potrebujeta besedila, saj predstavljata vprašanje, ki nam bo postavljeno ob poslednji sodbi, in sicer: *»Lačen sem bil in ste mi dali jesti«* ter druga *»Žejan sem bil in ste mi dali piti«*.

Živa priča naše vere pa je bil obisk v razdelilnici hrane najbolj revnim v prostorih kapucinskega samostana. Obisk je bil ravno v času kosila, ko je pet prostovoljcev spoštljivo in prijazno delilo hrano. Vprašanju, kdo financira te vsakodnevne obroke, je sledil prepričljiv odgovor: Božja previdnost. Kako lepo se to sliši v času, ko pozabljamo, da je nad nami še Nekdo, ki skrbi, da tisti, ki delajo dobro nikoli ne ostanejo praznih rok.

Med gosti menze so bili ljudje različnih barv in predvidevam, da tudi različnih veroizpovedi. Ko sem vprašala, kako gledajo na muslimane, sem dobila odgovor, ki bi moral biti svet vsakemu kristjanu, in sicer: *»Kristjani lahko le na ta način pričujemo vsem, vernim, nevernim in drugače vernim, da živimo svojo vero v resnici.«* Bog daj!

SLIKA BREZ OKVIRJA

Silva Pavlin

Avtorjevi okvirji so kljub njihovi impozantnosti in monoumentalni strukturiranosti zgolj pravi okvirji. Pri večini lesenih kipov in ikon, ki jih ustvarja, je možna postavitev na vsaj dve različni strani, saj ima vsaka stvar dve plati. Pravi, da je namenoma naredil tako, da se lahko okvir obrne na drugo stran – ko se pač njegov lastnik naveliča gledati eno sliko, lahko gleda drugo.

Njegovo uokvirjanje slik je preraslo v pravo gradnjo lesenih skulptur. Nekateri med njimi imajo ikonске prvine, druge lepo simbolizirajo slovensko marljivo in čebelarstvo dušo, kar poudarjajo žive barve.

Seveda je nadvse razvidna slovenska in predvsem brezdomska želja in ljubezen do gradnje. Različne gradbene elemente: vijake, škripce, kotnike, matice, vrvi in predvsem konglomerat lesenih stebričkov in tramov uporabi kot gradnike in okrasne elemente obenem.

Vsa njegova dela nosijo sporočilo vere in Božjega, ki je za avtorja nadvse pomembno. Ikone se preklapljajo s čisto pravimi tečaji, stekla so prelepljena čez pobožne podobe, ki jih redno nabavlja v katoliški knjigarni v Gorici.

Lajtmotiv, ki ga zasledimo skozi njegov celoten opus, je gradnja v službi Božjega kraljestva. Materialno v službi duhovnega. Uokvirja veliko podob Mater Božje, angelov in svetnikov. Naredil

je tudi stojalo za križ.

Vesetje do gradnje in bolečina, ki jo le-ta povzroča delovnim ljudem ter še posebno delovnim brezdomcem, se v njegovih delih pretaplja v duhovno sporočilo, ki ga nato podarja ljudem. Vedno znova ponavlja, da ga ta svet ne zanima in je pomemben zgolj svet v onostranstvu. Veselje in bolečina, ki jo ljudje doživljajo ob gradnji, se utelesi v njegovih kompleksnih ikonah in mestoma preide v razsežnost gradnje pravih lesenih skulptur, kjer imajo gradbeni elementi predvsem vlogo okrasja. Avtor poudarja, podobno kot mnogi poduhovljeni ljudje, da je pomemben predvsem postopek, saj ustvarja brez načrta po svojem trenutnem navdihu: *»Saj ti delo samo pokaže, kako in kaj naprej.«*

Uporablja veliko različnih materialov. Les je nosilni, nato so žebliji, vijaki, krom, aluminij, steklo, tečaji, vrvi ... Pri svojem delu je marljiv kot čebela in barve lesenih deščic spominjajo na čebelnjake, zgrajene prav za kranjsko sivko.

Prevladujejo slovenske snovne in duhovne značilnosti, kot so les, želja po gradnji snovnega doma in osnovni vzgib, navdih ki leži v nesnovnem, Božjem svetu. V avtorjevih delih se kaže slovenski narodni značaj, a predvsem dejstvo, da je materija v službi duha, torej Božjega.

Vse avtorjeve stvaritve so sestavljene iz več lesenih elementov, združenih v celoto kakor satje. Avtor vedno poudarja, da ne smemo pozabiti na Božje: *»Sam sem 30 let živel v materialnem svetu, nato sem spoznal, da je svet Božji.«*

Svojih stvaritev ne želi prodajati, nosi jih v razne kapelice in podarja ljudem. Pravi, da je že v letih, ko se poslavlja od tega sveta, in mu je pomembna predvsem duhovna dediščina. Veliko moli. Pove mi, da v molitvi dobi navdih. Molitev dopolnjuje s pohodništvom, kot pravi list slovenske gore.

Opazovala sem ga pri delu, dviguje lesene dele in jih postopoma sestavlja, dodaja železno okovje, aluminijaste robove, barve, slike in mnogo dodatnega okrasja, kot so zvezdice in rožice. Material večinoma kupuje, a ko uspe dobiti kakšen gradbeni odpadek, ga s pridom reciklira. Vse dela po trenutnem navdihu. Mirno in pozorno pregleduje in obrača vsak element, deluje, kakor da sledi natančnemu načrtu, vendar pravi, da ga nima in da je edini pravi in pomemben Božji načrt.

Glede na njegovo vitalnost in ure, ki jih preživi v molitvi, lahko pričakujemo in upamo, da nas bo še dolgo razveseljeval s svojimi stvaritvami. »*Snovni svet je dolgočasen, ko se človek naveliča ene slike, obrne okvir na drugo stran, kjer je druga slika,*« pravi.

Dela zbrano, a z močjo. Vijači vijače in pribija žeblje. Neko obdobje je tako silovito pribijal okrasne žeblje, da je izgledalo, kakor da želi združiti v slogi

cel svet. Ko sem ga vprašala, kaj okrasni žebli držijo, mi je z zvitim nasmeškom odgovoril: »*A ne držijo? Seveda držijo. Kot pribiti držijo.*« Posebno kompleksni strukturi je dodal vrv. Na vprašanje o tem, kaj simbolizira, je odvrnil: »*Saj se vsak na nekaj obesi, a se ne?*« in se kot po navadi zvito nasmešnil.

Če po prebiranju tega članka mislite, da smo v kakšni galeriji, se motite. Umetnik, ki sem vam ga predstavila, je brezdomec, ki trenutno prebiva v Hiši Malorka v Ajdovščini.

Hvaležna sem obstoju Hiše Malorka, ki mi je omogočila srečanje s pristnim slovenskim umetnikom, ki ga v šali vedno zbadam, da je njegovo pretirano okrasje v istanbulskem slogu. Na kar mi je danes odvrnil: »*Istanbul, praviš ... Povem ti, če je nekdo rojen pod srečno zvezdo, to ni kar tako iz trte zvito.*«

In hvala vam, Mirko Trjer, ker svoje čustveno doživljanje in izkustvo vsakdanje molitve delite z nami prek svojih del.

Opomba

Sliva Pavlin je magistra filozofije in teorije vizualne kulture.

KARITATIVNI TABOR ŠKOFIJSKE KARITAS KOPER IN ŠKOFIJSKE GIMNAZIJE VIPAVA V BOSNI: Streha nad glavo in oratorij za otroke v Škofijski karitas Banjaluka

Primož Erjavec

Delovni tabor Streha nad glavo Banjaluka v svoji osemnajsti izvedbi je bil podoben prejšnjim, a ne povsem, o čemer se boste prepričali v prispevku. Potekal je od 4. do 10. avgusta 2019. Tudi letos smo pomagali ljudem v stiski. Denarno pomoč ŠK Koper in prostovoljsko pomoč slovenskih mojstrov in dijakov Škofijske gimnazije Vipava je prejela družina Marić iz Banjaluke. Delo je potekalo v sodelovanju, natančnosti in z obilo dobre volje. Ob koncu tedna smo se vsi veselili nove dvokapne strehe na hiši, v katero sta se mama in sin vrnila po dolgoletnem bivanju v Zagrebu.

Letošnji tabor smo nadgradili še z oratorijskimi dnevi. Ker je to novost, nekaj besed o tem. Vdila nas je želja nekaj narediti za otroke iz družin, ki smo jim v prejšnji letih pomagali. Dijaki s profesorico Marijo in šolskim kaplanom Primožem smo že doma načrtovali program, nabrali materiale in se opremili z animatorskimi veščinami. Oratorijski dnevi so potekali od ponedeljka do srede v prostorih dijaškega doma v Prijedoru. Za mnoge otroke je bilo nekaj posebnega živeti v mestu, kar je prišlo na dan še ponoči, ko jim je spanje motil mestni hrup. Daleč na vasi je res vse drugače. Tudi potepi po mestu in skakanje v bazen so bili nekaj posebnega. Mnogi so se s pomočjo dijakinj Marije in Larise naučili tudi plavati. Ob dopoldnevih pa so spoznavali zgode in prigode Ostržka ter se tako učili, da ima laž kratke noge in dolg nos, poščenje pa je čez vse, saj postaneš z njim čisto pravi deček. Veselimo se ponovitve tudi takega programa za otroke.

Malo zgodovine: ŠK Koper je še iz časov vojne v Bosni pobratena s ŠK Banjaluka. Vsa-koletna vseslovenska postna

16

akcija Ne pozabimo je namenjena pomoči najbolj ogroženim družinam v jugovzhodni Evropi – za našo ŠK so to družine, ki jih predlaga banjaluška karitas. Z zbranimi sredstvi se vsako leto nabavi potrebni material, s katerim dijaki ŠGV in mojstri – prostovoljci pomagajo določeni družini. Od leta 2001 je 29 družin na tak način dobilo skromno streho nad glavo. Ocenjena vrednost materiala je 150.000 EUR, brez prostovoljnega dela številnih mladih prostovoljcev in različnih mojstrov. Poleg tega je tekla pomoč otrokom, saj so darovalci od leta 2001 do 2018 letno v povprečju pomagali 60 otrokom, kar za vsa leta skupaj zneso 320.000 EUR.

Pomoč je bila banjaluškim otrokom vsa ta leta namenjena preko sklada Posvojitev na razdaljo. V letošnjem letu je prišlo do spremembe, saj so se

v skladu Ne pozabimo zbrala dodatna sredstva, tako, da je bilo Škofijski karitas Banja Luka za pomoč otrokom že nakazanih 3.000 EUR.

Hvaležnost družin in posameznikov je velika, vendar cilj delovnega tabora mladih ni le pomoč, temveč tudi izkušnja stisk in problemov ljudi iz drugega kulturnega prostora. De-

lovnega tabora Streha nad glavo se je v teh letih udeležilo več kot 200 prostovoljcev. G. Aničić, direktor ŠK Banjaluka, je v zahvali med drugim napisal: »Želim izraziti svoje čudenje skupini, ki je delala. Pustili so nam, kot vsako leto, lep primer marljivosti, zavzetosti, človeške solidarnosti in krščanske bližine ljudem v stiski.«

ČISTA VODA

Anita Simonič

14. februarja se je od nas poslovil naš ata Vinko Kavčič. Kdor je hotel, je na pogrebu, ki je bil naslednji dan v Spodnji Idriji, lahko daroval za misijone v Burundiju. Imeli smo priložnost, da smo darove lahko kmalu izročili njegovi rodni sestri s. Bogdani Kavčič. O, kako se je razveselila: »S tem denarjem bomo naredili studenec za ljudi v Burundiju!« In res. Že v za-

četku maja mi je poslala prve slike o začetku gradnje in nedolgo za tem slike čiste tekoče vode in nasmejanih obrazov! V zid, ki obdaja studenec, je z drobnimi kamenčki vtisnjeno ime našega ata: VINKO. Ne bi si mogla zamisliti bolj imenitnega spomenika in tako naš ata na nek način živi še naprej.

Vsaka kaplja čiste vode, ki v srcu Afrike pomeni neprecenljivo bogastvo, teče zaradi dobrote vsakega, ki je daroval, pa naj bo to par centov ali več deset evrov. To je kot plaz: majhno skrito dejanje dobrote povzroči drugo, večje in še večje ... in tako lahko nastane studenec ali šola ali bolnišnica. Naš Oče ne bo pozabil ničesar, pa naj bo še tako skrito in od vseh pozabljeno, kar smo dobrega storili za drugega.

maribor

PEVSKI ZBOR DOMA SV. LENARTA V PREKMURJU

Alenka Prelec in Majda Vakaj

Mešani pevski zbor Doma sv. Lenarta povezuje domske stanovalce, njihove svojce, zaposlene delavce in druge ljubitelje petja v složno pevsko poustvarjanje sakralnih in narodnih, ljudskih pesmi. Letošnje leto smo se na sončno in lepo soboto, 20. julija, podali na že dolgo pričakovan izlet. Tokrat v sosednje Prekmurje.

Zjutraj nas je pričakal avtobus, ki smo ga vsi veselili in dobro razpoloženi napolnili prav do konca; prav vseh 25 pevcev pevskega zbora, z našimi sorodniki in prijatelji, ki smo se z navdušenjem odzvali povabilu direktorja našega doma Zlatka Gričnika in zborovodja Žana Jerenka. Pot nas je vodila čez Benedikt, Gornjo Radgono, Radence, Mursko Soboto in Rakičan, katerih zanimivosti nam je predstavil g. Ciril Arih ter z nami delil vabljen opis o deželi panonske nižine, štorcelj ter dobrosrčnih prebivalcev, ki s svojo dobrosrčnostjo in bogato kulturo vabijo v njihove kraje. Namen letošnjega izleta je bil popestriti sobotno dopoldne v Domu starejših občanov v Veliki Polani. V pevskem programu smo se povezali s tamkajšnjimi stanovalci, ki smo jim predstavili naš pevski repertoar, svoj talent pa sta z nami delili tudi naši stanovalki, harmonikarici Gizela Lenard in Jožica Cebek. Sledila je pogostitev z domačo specialiteto: bujto repo in pečenko, ki nam je pošteno teknila.

V popoldanskem delu smo se odpeljali proti samostanu klaris v Turnišču, kjer živi osem sester. Fascinirala nas je predstavitev najstrožjega reda redovnic, ki nimajo stika z zunanjim svetom. S sestrami klari sami smo zmolili in zapeli ter se po zahvali in lepem sprejemu odpravili proti romarskemu središču murskosoboške škofije, bližnji župnijski cerkvi, ki ji nekateri pravijo tudi »slovenski Lurd«. Veliko in mogočno cerkev, sestavljeno iz starega in novega dela, nam je predstavil in razkazal tamkajšnji minorit, ki nam je izpostavil tudi nekatere zgodovinske dogodke, razvidne z veličastnih fresk, ki krasijo cerkev.

Pot nas je vodila še v Bogojino, kjer smo si ogledali znamenito Plečnikovo cerkev Gospodovega vnebohoda. V rojstni kraju in domači cerkvi našega stanovalca in velikega podpornika zbora, škofa msgr. dr. Jožefa Smeja, smo hvaležno zapeli litanije Matere Božje.

Vsa zahvala za tovrstno druženje gre našemu direktorju in zborovodju, ki pa ni samo to, saj poskrbi in uredi tudi vso organizacijo izleta in dviga medkulturno ter medgeneracijsko udejstvovanje prav vsakogar v pevskem zboru. Zahvaljujemo se tudi vozniku, Marjanu Jelenu, ki nas je na izlet odpeljal tudi že lansko

leto. Veseli smo, da z nami zapoje ter izvabi nasmeh na naše obraze.

Po kar dolgem in prijetno utrudljivem dnevu smo se s petjem, šalami in lepimi spomini peljali proti domu in pevskim počitnicam naproti – s sklepno mislijo, da zares: »kdor poje, slabo ne misli«.

ROMANJE DOMA SV. LENARTA NA PTUJSKO GORO

Žan Jerenko

Tretje leto zapored smo se tudi letos zaposleni, stanovalci in pevci pevskega zbora Doma sv. Lenarta, pred Velikim šmarnom odpravili na romanje na Ptujsko Goro.

V oblačnem jutru smo se med molitvijo in petjem z avtobusom odpeljali proti romarski prestolnici naše mariborske nadškofije. Prav ta dan, v nedeljo, 11. avgusta, je tam potekalo že 8. nadškofijsko romanje bolnikov, invalidov in starejših, ki ga je vodil koprski škof msgr. dr. Jurij Bizjak.

Z velikim navdušenjem smo pri sveti maši, ob začetku katere je čez znana barvna okna posvetilo sonce, prisluhnili njegovi homiliji, s katero nas je nagovoril o bistvu ter moči upanja v vseh preizkušnjah našega življenja. Poudaril je, da kljub tegobam, ki nas nemalo krat ovirajo, ne smemo izgubljati volje in upanja ter da zmoremo sami vase vlti nove moči za nadaljnje poti življenja. S svojimi besedami je prav tako povabil vse preizkušane k zakramentu bolniškega maziljenja ter k skupnemu petju litanij Matere Božje, ki so v mogočni gotski baziliki, veličastno zveneale od vseh glasov, ki so polno zasedli ptujskogorsko baziliko.

Po zaključku slovesnosti smo se okrepčali na trgu pred baziliko, se srečali s škofom Jurijem ter popili kavo v sosednjem gostišču.

Hvaležni za čudovito dopoldne smo se odpeljali proti domu, kjer smo se ob veselem prepevanju ljudskih pesmi strinjali, da zagotovo obstaja upanje, da bomo romali tudi prihodnje poletje.

POLETNI UTRINKI IZ VDC MURENČKI

Mirjana Cvetič

Murenčki smo dobrovoljčki, smeh je naš zaščitni znak, ko pa pokuka sonček in toplo vreme, smo ne-prepoznavni. Razigranost napolni naše dneve. Veselimo se potepanj, krajših izletov, sprehodov ob jezerih ... in seveda našega tradicionalnega letovanja v Portorožu ter nato še končnega izleta.

Izlet na Blatno jezero

Nekatere naše aktivnosti so z leti postale tradicionalne. Med njimi je v mesecu juliju tudi končni izlet. Destinacija letošnjega je bila Madžarska, natančneje Blatno jezero.

Pred odhodom smo v VDC-ju poiskali informacije o sosednji državi. Predvsem smo prebrali vse, kar smo našli o Blatnem jezeru. Pripravili smo potovalni načrt in ... akcija!

Pot nas je peljala skozi Prekmurje naprej po Madžarski. Jezero smo najprej obvozili po vzhodni strani njegove obale in ga prečkali s trajektom ter prišli na zahodno stran v vasico Tihany. Sprehodili smo se in si jo ogledali. Na čudoviti razgledni točki ob cerkvi in samostanu smo si oddahnili. Nato smo pot nadaljevali ob zahodni obali in si vmes ogledovali vasice. Postanek za kosilo smo naredili v kraju Balatongyorok in se sprehodili po njem. Naša zadnja točka postanka je bil kraj Blatenski Kostel, kjer smo se spočili ob sladoledu na plaži. Lep izlet je bil. Že razmišljamo, kam nas pot ponese naslednje leto ...

Letovanje v Portorožu

Vsako leto pred letovanjem ponovimo vajo pripravljen planiranja. Organiziramo aktivnosti, pripravimo načrt izletov, sprehodov in večernih prireditev. V VDC-ju spakiramo goro družabnih iger, pobarvank in različnih didaktičnih pripomočkov, vse z namenom aktivnega preživljanja prostega časa. Vendar – ko pridemo v Portorož pozabimo na vse skupaj in se samo predamo morskim užitek.

Sonce, morje, plaža ... samo to ostane, in da do zadnje minute slehernega dne izkoristimo, kar nam ponuja. Zadnji dve leti smo našli zase kotiček v Strunjanu. Senčka velikega borovca na plaži nam ponuja možnost za prijetno lenarjenje na ležalnikih, korak ali dva nas ločita od vode, ki je bila ravno pravšnje temperature, da nam je ponudila prijetno ohladitev. Skratka, užitek pravega dopusta. Prevzeti od morskega zraka, pobožani s toplimi sončnimi žarki, ki jih hladimo v prijetnih valovih strunjanske plaže – to je popolnoma dovolj, da pozabimo na vse, kar smo doma planirali.

Letos smo imeli na letovanju prav posebno praznovanje. Naša sodelavka Vlasta je praznovala okroglo obletnico in uspelo nam jo je presenetiti ter ji pripraviti slavlje, na katerem ni manjkalo niti torte niti šampanjca in rojstnodnevne dekoracije. Pa seveda solzic sreče. Lušno smo se imeli.

Vseeno smo uspeli izpeljati tudi eno izmed planiranih aktivnosti. Obiskali smo Marežige in vinsko fontano. Pogled z hribčka proti obali, na zahajajoče sonce, ob prijetni glasbi in seveda z dobro kapljico v roki, je bil nepozaben.

A žal nam je teden prehitro minil in prišel je čas vrnitve nazaj v vsakodnevno realnost. Z lepimi spomini pričakujemo naslednje leto.

POHOD NA SKALO

Karmen Fridrih

V poletnih mesecih, ko dostikrat ne vemo, kam bi se skrili pred vročino, se z varovanci velikokrat odločimo za kakšen prijeten pohod. Tokrat smo se podali na zelo znano pohodniško točko nad Slovenskimi Konjicami, to je Skala. Lepa gozdna pot nas je vseskozi vodila med krošnjami dreves, ob poti pa so nas spremljale pozitivne misli, napisane na kamnih. Napis na zadnjem, 22. kamnu, se je glasil: »Zmaga nad samim seboj je najlepša zmaga.« Čeprav pohod ni bil ravno med najbolj enostavnimi, smo bili na vrhu ob pogledu na Slovenske Konjice in na prečudovito Pohorje ne-

popisno ponosni sami nase. Ker takšna zmaga ni kar tako, so si naši varovanci za nagrado zaželeli in tudi dobili brezalkoholno pivo. In ravno s tem je bil po njihovem mnenju ves trud poplačan.

SAD LJUBEZNI JE SLUŽENJE!

Darko Bračun

Foto: Anka

Pod navedenim geslom sv. Matere Terezije iz Kalkute so se sodelavci prostovoljci Karitas mariborske nadškofije že devetič podali na pot – na tradicionalno romanje Karitas. Tokrat k sv. Marjeti na Muto in k sv. Nikolaju v Vuzenico.

Predsednik Nadškofijske karitas Maribor g. Branko Maček je v uvodnik romarske knjižice med drugim zapisal: »Potreben nam je čas, da poromamo pred Najsvetejše, k zavetnikom naših župnij, drug k drugemu,

da skupaj najdemo moči in rešitve, da prav prisluhnemo in slišimo ter odgovorimo v dobro človeka, ki je v stiski, in tudi za svojo dušo. To si želimo in prepričan sem, da bomo to tudi letos prejeli, doživeli ob sv. Marjeti na Muti in sv. Nikolaju v Vuzenici. Tu je pot na hriček in hoja v dolino do rotunde ter okrepčilo za telo in dušo ob skupni mizi in pogovoru, srečanju z vsemi, ki dobro v srcu mislimo in delamo, da je Ljubezen med nami živa, vidna in deluje v praksi. Da je tako, smo priče vsi, ki se lahko udeležimo vsakoletnega romanja z vsemi sodelavci Karitas po župnijah naše nadškofije, ki se trudimo biti 'živi obraz' Boga med nami.«

Skoraj 350 romarjev Karitas mariborske nadškofije je z nadškofofom Alojzijem razmišljalo in poglobljalo odločitev poslanstva Ljubezni – Karitas ob besedah sv. Matere Tereze iz Kalkute: »Sad tišine je molitev. Sad molitve je vera. Sad vere je ljubezen. Sad ljubezni je služenje.«

Romarji se želimo iz srca zahvaliti sodelavcem Župnijskih karitas na Muti in v Vuzenici, ki so ob župniku na Muti Marku Drevenšku ter nadžupniku v Vuzenici Tadeju Legnarju z drugimi župnijskimi sodelavci pripravili res duhovno bogat in karitativnih spodbud poln program romanja, ki se je zaključil ob skupni mizi, ogledu Slomškove spominske sobe ter slovesnih večericah, ki so jih spremljali sodelavci iz Zavoda za cerkveno glasbo.

Romarje so pozdravili tudi predstavniki lokalnih skupnosti, Občine Muta in Občine Vuzenica.

To je bil dan Karitas, dan, iz katerega bodo lahko črpali moč za izvrševanje sadov služenja do prihodnjega 10. romanja sodelavcev in prostovoljcev Karitas mariborske nadškofije ob praznovanju 30. obletnice ustanovitve Karitas v naši nadškofiji ter tudi v Sloveniji.

BISER NASTANE TAM, KJER JE RANA

Gašper M. Otrin SDB

20

»Če ne postanete kakor otroci ...« (Mt 18,3). Kaj pa če gre za otroka, ki trpi in svojega otroštva ne preživlja veselo kakor njegovi sovrstniki? Kaj pa če gre za otroka, ki je ranjen zaradi družinskih ali socialnih razmer? Kaj pa če gre za otroka in mladostnika, ki ni ljubljen in mu nihče na tem svetu ne pove, da je vredno živeti? Kako lahko potem razumemo zgornje Jezusove besede? Kdo bi potemtakem hotel postati kakor otrok?

Čas otroštva je čas veselja, brezskrbnosti, igre in spoznavanja življenja in okolja, ki nas obdaja. Je čas intenzivnih odnosov z mamo in očetom, brati in sestrami, je čas, ko si ljubljen in brezpogojno ljubiš. Takšna predpostavka pa ne drži za mnoge otroke in mlade, ki jih Karitas že vrsto let v poletnih mesecih pelje v Portorož na letovanje. Gre za otroke in najstnike, za bisere, za življenjske zgodbe, ki marsikdaj priključijo solzo na lice, ko ugotoviš, da se jim godi krivica. Da so mnogi žrtve nasilja, zlorab, zavrženosti, migracij, zanemarjenosti in da so spregledani v svoji osnovni potrebi po tem, da bi bili ljubljeni. In prav taki, kot so, imajo vsaj nekaj dni na leto možnost, da izživijo svoje otroško veselje in domišljijo, to, da so preprosto otroci, kakor školjka, ki se počasi odpira in v sebi odkrije biser. Vemo pa, da biser nastane samo v školjki, ki je ranjena, in šele ko se odpre, razkrije svoje bogastvo. Prav to skušajo na Biserih narediti animatorji, prostovoljci iz raznih koncev in krajev naše domovine, ki postanejo podaljšana roka Karitas (kar v prevodu pomeni »ljubezen« in »dobrota«) oz. Njega, ki je Ljubezen.

Kakor ugotavljajo animatorji sami, predstavlja zanje teden letovanja tisti čas v letu, ko se zavejo, da v življenju ni samoumevnosti, da so tudi v Sloveniji otroci, ki so prikrajšani na mnogih ravneh življenja. Temu sledi dejstvo, da tako otroci kakor animatorji odidejo z Biserov drugačni, spremenjeni in bolj veseli življenja. Bolj kot vse priprave animatorjev in izvedbe aktivnosti (delavnice, zgodbe, srečanje z gosti ...) je prav njihova navzočnost, bližina in toplina tista, ki ogreje srca otrok, ko se nekje v globini zavejo: nekdo me ima rad preprosto zato, ker sem.

Poslanstvo, ki ga preko vsakoletnega letovanja otrok in mladih opravlja Slovenska karitas, je eden izmed pomembnih kamenčkov v mozaiku dobrotelčnosti in zapovedi ljubezni. Zato je tak projekt vreden vse podpore mene,

tebe in njega, saj nam je bilo dano preveč, da bi mogli vse zadržati le zase.

Misli animatorjev, udeležencev in njihovih staršev:

"Biseri ste res enkratni. Toliko pozitivne energije, dobrotelčnosti in dobrih src. Veliko truda, dela in organizacije je potrebno vložiti, da se otrokom omogoči nepozaben teden, kjer so lahko za trenutek odmaknjeni od težkih zgodb, ki jih doživljajo. Za takšno delo, res same pohvale. Da delate dobro pa se najbolj odraža v njihovih očeh. Jaz pa sem se počutil zelo sprejetega, kot da bi bil že večkrat tam. Seveda mi največ pomeni, kako lahko z majhnim delom polepšaš otrokom dan in jih razveseliš. Hvala za super izkušnjo, drugačno."

Anže Kuplenik, zmagovalec MasterChefa

»Z veseljem vam sporočam, da je bil naš sin zelo zadovoljen in navdušen nad letovanjem v Portorožu. Iz srca se Vam in vsem Vašim organizatorjem in animatorjem *zahvaljujem za ves trud, ko omogočate otrokom lepo preživet in bogato doživet teden na morju. To nam zelo veliko pomeni, zato se Vam vsem skupaj še enkrat iz srca zahvaljujem. Bog vam naj povrne vse dobro.*« *mama Alenka*

»Jaz sem se imela enostavno prečudovito ☺ Bile je zelo zabavno in čisto vsako minuto smo nekaj počeli ☺ Bila sem navdušena nad vsem in ker sem bila prvič, še toliko bolj. Res ste se zelo potrudili in poskrbeli, da nam ni manjkalo nič ☺ Z veseljem pridem naslednje leto, le žal mi je, da je moral teden tako hitro miniti, saj sem zelo uživala in je čas kar tekel okoli ☺☺ O Jezus, to mašo si bom zapomnila za vse čase, ni bila taka kot ostale. Župnik Gašper je bil zabaven in maša je zelo hitro minila, pogled na Portorož pa je vse skupaj se polepšal.« *mladostnica*

»Navdušilo me je, da smo se z animatorji in drugimi udeleženci zelo zabavali, zblížali in postali dobri prijatelji.« *mladostnik*

»Občutki po koncu tedna Biserov so nori, ko spoznaš otrokovo ozadje in ga na Biserih res vidiš srečnega z iskricami v očeh ne glede na vse, neprecenljivo! Res se zaveš, za kaj vse si lahko hvaležen in kaj vse imaš!« *animatorka*

»To je bil najboljši teden Biserov v mojem življenju in res sem hvaležen za vsak pristavljen košček tega mozaika. S tem dobrim delom moramo obvezno nadaljevati, ker je to hrana za življenje otrokom in tudi nam animatorjem.« *animator*

»Čudoviti ste. Teden, ki sem ga imela možnost preživeti z vami, je dodobra zaznamoval moje življenje. Hvala, ker sem lahko del vas.« *animatorka*

DRUŽINE V SOČI

Patricija in Marjana

Od 15. do 20. julija je pod vodstvom ge. Milene Brumat, direktorice Zavoda Karitas Samarijan, v Soči pri Bovcu potekalo letovanje, ki se ga je udeležilo pet družin. Skozi celoten teden nas je spremljal slogan »Odrinimo na globoko«, v duhu katerega smo v Dolini Soče iskali tako imenovane »Bisere«.

Teh pa zagotovo ni bilo težko najti, saj je bilo naše skupno druženje precej razgibano in zanimivo. Že sama Soča, kraj, v katerem smo bivali, je pravi biser.

Oči smo si lahko spočili na okoliških hribih in ob pogledu na reko Sočo ter se naužili precej svežega zraka. Bisere smo zbirali tudi na pohodih po Soški poti in v okoliških krajih. Obiskali in ogledali smo si Lepeno, Čezsočo, Šunikov vodni gaj, izvir Gljuna in slap Virje. Najpogumnejši pa so si privoščili tudi kopanje v precej mrzli reki Soči. Program sta obogatili animatorki, ki sta skrbeli za zabavo in pester vsakdanjik otrok. Otroke in starše sta vključili v veliko igro po legendi nastanka reke Soče, pri izvedbi katere so priskočili na pomoč tudi ostali spremljevalci na letovanju. Poleg tega so otrokom dneve krajšale organizirane ustvarjalne delavnice ter različne družabne in športne igre. Posebej dragoceni so bili tudi skupni trenutki ob tabornem ognju, kjer so si otroci ob spremljavi kitare in petja pekli

21

hrenovke na palčkah, kar je bilo zanje pravo doživetje. Kot se za zadnji večer spodobi, pa je bil le-ta zastavljen na nekoliko poseben način. Besedo smo predali družinam, ki so se s svojim prispevkom predstavile ostalim in si med seboj izmenjale vtise o preživetem tednu.

Zagotovo je bil celoten teden za vse udeležene nekaj posebnega in prijetnega. Letovanje je vsem nudilo možnost za navezovanje novih pristnih stikov in poglobitev družinskih vezi, hkrati pa je bilo tudi priložnost za odkrivanje tega čudovitega dela Slovenije.

SKUPAJ SMO USTVARILI IN PREŽIVELI LEP TEDEN V PORTOROŽU

Alenka Petek

V dveh terminih, od 5. do 10. avgusta in od 12. do 17. avgusta, je v Portorožu letovalo štirinajst družin iz Škofijske karitas Ljubljana. Pri dan so imele družine kar nekaj težav s prihodom v Portorož: na cesti je bila gneča zaradi dopustnikov in tudi zaradi nesreče. Prvi

večer smo namenili predstavitvi družin in ekipe in udeležence seznanili s programom ter hišnimi pravili. Za družine smo pripravili pester in zanimiv program, poln aktivnosti tako za otroke kot za starše. Obiskal nas je tudi duhovnik Marko Čižman in z nami preživel sredo. Čez dan nam je igral na kitaro in z nami odšel na plažo. Zvečer je daroval sv. mašo, ki smo se je vsi udeležili. Lepo je bilo, da so imeli možnost doživeti sv. mašo tako verni kot neverni. Pridiga je bila zelo nazorna in na primeren način približana vsem udeležencem. Po maši smo vsi skupaj pripravili pravi koncert. Tudi druge dni ni manjkalo zabave, petja, druženja in vzpostavljanja novih stikov. Družine so se zelo hitro povezale med sabo, še posebej otroci. Nastala so nova prijateljstva in zadnji dan je bilo kar težko zapustiti Portorož. Ob slovesu je steklo precej solza in bilo izrečenih veliko obljub, da bodo na novo stkana prijateljstva vzdrževali z obiski in preko telefona.

Ob tej priliki se zahvaljujem tudi vsem animatorjem, ki so se nam pridružili ter z delavnicami otrokom polepšali počitnice. Izdelovali so cofke, hobotnice, različne vrste sladoleda, barvali majice ... Preigravali so različne družabne igre, ki so jih že poznali, ter se naučili tudi nekaj novih. Prav vsak je zase lahko našel aktivnost, ki mu je zapolnila in popestrila dan.

O vtisih družin in njihovem zadovoljstvu s počitnicami si lahko preberete spodaj:

»Letos sem z družino prvič letovala preko Karitas. V ponedeljek, 5. 8. 2019, sem se s sinom Matejem in hčerko Klaro odpravila proti Sončni hiši v Portorož. Prispeli smo v času kosila. Spoznali smo se s šestimi družinami, ki so prav tako kot mi prišle v sončni Portorož. Sprejelo nas je pet animatorjev pod vodstvom Alenke Petek, ki so v dneh našega bivanja na morju s pestrim programom poskrbeli za smeh in zabavo. Za naše želodčke sta skrbeli kuharici Francki. Obiskal nas je tudi župnik Marko, ki je z dobro voljo, petjem in vedrim nasmehom poskrbel za bogoslužje drugače, kot smo ga vajeni. Poleg druženja na plaži in prijetne ohlavitve v morju smo bili deležni izleta z ladjo v Izolo. Zadnji večer pred slovesom smo imeli tombolo. Hvala vsem in vsakemu posebej za nepozabna doživetja. Hvala tudi vsem, ki so pripomogli k varnosti mojih dveh otročičkov. Bog vam povrni!« Barbara Koder iz Tržiča

»Naša družina je na počitnicah s Karitas v Portorožu doživela toliko lepega, da bi bilo škoda, če vsaj malo o tem tednu ne bi izvedeli tudi vi. Po zajtrku so otroci sodelovali pri kvizu, ki so ga zanje pripravili animatorji. Izvedeli so veliko novega, pokazali so lahko svoje znanje in se borili za zmago. Starši smo imeli medtem čas za pogovor. Izvedela sem marsikaj zanimivega in lepega pa tudi pretresljivega iz življenja navzočih družin. Na plaži smo eni plavali, drugi skakali s pomola, najstniki so se tunkali, mlajši šolarji so gradili peščene gradove in vodnjake, si noge zasipali v obliki plavuti morske deklice, pekli torte ... vsi pa smo nadvse uživali v morju. Po nočni nevihti je bilo v morju zelo veliko klobučnjakov različnih velikosti, od velikih do čisto majhnih. Sprva smo se jih bali, potem pa ugotovili, da so samo sluzasti in ne opečejo. Obiskal nas je tudi g. Marko Čižman, ki je s svojo pristnostjo prinesel veliko veselja. S svojo prisrčnostjo in darom humorja nas je pri sv. maši zelo nagovoril, in tudi otrokom je hitro minila. Po maši smo imeli večer slovenskih popevk. Res je bilo lepo! V četrtek smo se z leseno ladjo odpeljali do Izole, kjer smo se kopali in šli na božanski sladoled. To je bil za otroke poseben dan, saj se večina izmed njih še ni peljala z »gusarsko ladjo«. Občudovali smo slovensko obalo, pisane hiške Pirana in uživali v vožnji. Animatorji so nas med potjo v Izolo naučili izdelovati cofke iz volne. Otroci so bili nad tem tako navdušeni, da so z delom nadaljevali še na poti nazaj, pa še zvečer in naslednje dni. Danes je že pet dni, odkar smo se vrnili domov, pa otroci večkrat pomislijo na Portorož, kaj smo pred enim tednom tam počeli ... Prepričana sem, da se bodo tudi čez več let spomnili na vse lepo, kar smo v tem tednu doživeli.« udeleženka

»Stran od vsakdanjih skrbi je sedem družin preživljalo prosti čas na plaži ob kopanju, plavanju, pogovornih delavnicah za starše, vsakodnevnih zabavnih kvizih za otroke, veselih večerih in sproščujočih pogovorih z animatorji, ki smo skrbeli, da so otroci in starši karseda kvalitetno preživljali počitnice.« Andreja Ošlaj

»Najbolj mi je bilo všeč, da smo bili pri kvizu Janova skupina, ker je Jan faca. Veliko skakal s pomola in pel. Jaz obožujem pesmi Čaleta Saleta. Zadnji večer smo pripravili nastop in z njim presenetili voditelje in animatorje.« Aljoša

»Bilo je super. Prehitro je minilo. Spoznal sem veliko novih prijateljev in prijateljic. Še pred koncem sem ugotovil, kdo je moj skriti prijatelj. Ker rad plavam, sem bil veliko v vodi. Všeč mi je bilo, ko smo tunkali animatorje.« Alen

»HVALA BOGU, HVALA ZEMLJI ...«

Jožef Kociper in Jasmina Kolbl

Letošnje letovanje družin, ki ga je za socialno ogrožene družine iz Pomurja organizirala Škofijska karitas Murska Sobota, je bilo prav posebno. Ne samo zaradi velika števila otrok (vseh je bilo 24, starosti od 9 mesecev pa vse do 14 let), temveč tudi zaradi različnosti družin, ki so letovale z nami.

Proti Portorožu smo se 22. 7. 2019 zgodaj zjutraj odpeljali z vlakom. Po daljši vožnji smo bili zelo veseli naših kuharic, ki so nas s slastnim kosilom že pričakale v Sončni hiši Karitas.

Vreme nam je bilo resnično naklonjeno, tako da smo ves teden lahko mirno čofotali v morju, ob večerih pa se sprehajali po naši prekrasni obali in njeni okolici ter si ob tem še ogledali kakšno cerkvico ali znamenitost.

Na letovanje so bile letos povabljene tudi mlade animatorke. Imele so različne vloge, v katerih so se izjemno dobro izkazale. Z otroki so izvedle različne ustvarjalne delavnice, jih popazile v morju ali zunaj,

da so nekatere mamice samohranilke lažje poskrbele za ostale svoje otroke, se z njimi igrale, pele, plesale, spletle lepe, pristne odnose ... in nenazadnje poskrbele tudi za duhovno popestritev pri hranjenju. Naučile so nas dveh pesmi, in sicer, kako pred začetkom obroka blagoslovimo hrano in kako se na koncu zanj zahvalimo. Še posebej so bili teh pesmi veseli otroci, saj so zraven sodelovali še s ploskanjem, tako da so lahko pomagali tudi najmlajši.

Ena od animatork je svojo izkušnjo o letovanju zapisala takole:

»Vsake poletne počitnice so nekaj posebnega. Letošnje so bile zame še posebej zanimive, saj sem se prvič udeležila letovanja z organizacijo Karitas kot animatorka. Te izkušnje ne bom nikoli pozabila. Dneve smo si ob čofotanju v morju obogatili še z različnimi igrami in zanimivimi delavnicami. Delo je bilo zelo razgibano in zanimivo. Temeljilo je na pogovoru, sodelovanju in medsebojni pomoči. Vsak otrok je bil poseben na svoj način. Ugotovila sem, da se je vsakemu treba prilagoditi in mu pomagati. Življenje je lepo, vendar ne tako enostavno, kot si ga mladi predstavljamo. Vedno pa si ga lahko polepšamo s svojo prijaznostjo, objemi in nasmehi.

Teden smo preživeli kot velika družina. Z velikim veseljem bi se še večkrat udeležila podobnih letovanj.

Vseh petdeset na letošnjem letovanju je neizmerno povezoval »Srečko« (tako smo ga sami poimenovali). Vsakemu, ki mu je vsaj malo posvetil svojo pozornost, se je zahvalil s toplim objemom in s širokim nasmehom. Nekega dne me je poklical: »Tric, tric,« in mi že ponudil roko, da bova lažje in varneje prišla do plaže. Največje veselje pa mu je bilo, ko se je lahko glasno zahvalil za okusen obrok s pesmico *Hvala Bogu, hvala Zemlji* po napevu Mojster Jaka. Srečko šteje pet let, letos jih bo dopolnil šest. Njegova sestra dvojčica bo morala v šolo hoditi kar peš, saj je njihova hiša zelo blizu šole. Ko smo se pogovarjali o prihajajočem vstopu v šolo, se je pohvalil, da se bo pa on vozil v šolo z avtobusom – ker namreč potrebuje nekoliko več pozornosti in strokovne pomoči, so ga napotili v šolo v bližnje mesto. Ima še starejšo sestro, ki bo jeseni začela obiskovati četrti razred. Njihova mama, ki ima vse tri nadvse rada, se je letovanja v Portorožu veselila že celo leto, kajti brez Karitas ji, sami s tremi otroki, letovanje na morju prav gotovo ne bi bilo dosegljivo.

ZGODBA O SONČNIH LJUDEH

Andreja Kastelic

Zgodba o sončnih ljudeh je podobna zgodbi o Svabedujcih – to je majhnih in srečnih ljudeh, ki so se obdarjali in osrečevali z mehкими cofki. Podarjeni cofek je nosil sporočilo spoštovanja in ljubezni, osrečeval pa je tako tistega, ki je cofek prejel, kot tudi tistega, ki je cofek podaril, pri čemer pa je bila bojazen, da bo cofkov zmanjkalo, povsem odveč. Več kot so cofkov podarili, več so jih tudi prejeli. Sreča in veselje sta tako preplavila celo deželo Svabedo.

24

Sončni ljudje pa so prihajali iz Sončne hiše in si med seboj niso podarjali cofkov, ampak svoj čas, naklonjenost, skrb, pomoč, veselje pa tudi skrbi. Veliko so se med seboj pogovarjali in izmenjali svoje izkušnje ter poglede o tem, kako je biti mama in žena ter mož in oče, kako je biti starš številčne družine, kako vzgajati otroke, s kakšnimi zadregami se srečujejo, od kje črpati moč, ko so preizkušnje (pre)težke ... Znali so se skupaj poveseliti – praznovali so rojstni dan sončne deklice, se učili plesti zapestnice, se spodbujali, ko je bilo treba zbrati dovolj poguma za skok v vodo, se navduševali ob raziskovanju najdb z morskega dna, si med seboj

pomagali ter skrbeli drug za drugega ... Na koncu pa so se v želji, da se še srečajo, srčno objeli. Poskušali so okusiti srečo z zadetkom na tomboli, pri čemer so se veseli vsake zmage, vsak pa je dobil izdelek nekoga drugega. V raziskovalnem duhu so se podali tudi v iskanje zaklada, ki so ga nepridipravi odnesli in skrili pod duhovnikov ležalnik na plaži. Po dolgem iskanju so ga našli – to so bili sončni obrazi vseh, fotografirani pred barko, ki jih je popeljala na izlet do Izole in nazaj.

In še – tako kot Svabedujci so bili tudi sončni ljudje majhni in srečni ljudje. In v čem so bili majhni? Zavedali so se, da niso tisti, ki si lahko pripišejo vse zasluge ali pa nosijo vsa bremena življenja, ampak jih skozi življenje vodi ter spremlja Bog oziroma Njegova neizmerna ljubezen.

To je zgodba o petih sončnih družinah iz novomeške škofije, ki je v letošnjem letu letovala v Sončni hiši. Bog, velika hvala za sončne ljudi, za izkušnjo skupnega tedna, za vsa doživetja ter nepozabne spomine. To so sedaj naši cofki, s katerimi bomo osrečevali tudi druge.

Z DELOM DO DOSTOJNEGA ŽIVLJENJA

Jana Lampe

Slovenska karitas izvaja akcijo oz. program Z delom do dostojnega življenja, ki je namenjen pomoči revnim družinam v Afriki, Albaniji in na Šrilanki, od leta 2010. Poteka v sodelovanju s slovenskimi misijonarkami in misijonarji, ki delujejo v Ruandi, Burundiju,

Centralnoafriški republiki, na Madagaskarju in v Albaniji, ter s sodelavci Caritas na Šrilanki.

V program Z delom do dostojnega življenja so **preko dobrote 615 mesečnih darovalcev iz Slovenije** vključeni starši iz preko **300 revnih družin v Afriki, 17 družin v Albaniji ter 14 na Šrilanki**. Ti starši, ki prej niso imeli možnosti za delo, razen v poljedelstvu, ali pa so bili brezposelni, so s pomočjo tega programa na misijonih v Afriki dobili priložnost za redno ali občasno delo in plačilo zanj, na Šrilanki pa kot subvenci-

Starši v Safi v Centralnoafriški državi pomagajo nositi vodo za potrebe misijona.

Starši iz združenja v Rwisabiju v Burundiju, ki so po treh letih zaključili delo v sklopu programa in se postavili na lastne noge. Vendar še vedno skupaj delajo, pridelujejo ananas in dodatno zaslužijo.

jo za zagon obrti. Na **podežlju Afrike in Šrilanki je dovolj dodatni 1 EUR na dan, v mestu v Afriki in Albaniji pa 2 EUR, da družina dostojneje preživi**, ima za hrano, zdravstveno oskrbo in šolanje otrok in da počasi tudi napreduje, npr. s popravilom hiše, nakupom zemlje ali česa drugega za družino.

V devetih letih je program rodil lepe rezultate za te revne družine. Kjer so bili člani prej pogosto podhranjeni, imajo sedaj za jesti vsaj enkrat na dan. Mnogi so bili bos, brez motike, da so si jo izposodili od sosesa ... Sedaj pa so si lahko kupili čevlje, motiko, obleko (ženske kar žarijo, ko to razlagajo), posode, milo, posteljo ali kaj drugega za hišo. Velikega pomena je, da otrokom sedaj lahko plačajo šolanje – prej v mnogih družinah, posebej v Afriki, to ni bilo možno in so bili otroci doma. Vključeni so tudi starši invalidnih otrok, ki jim sedaj lahko plačajo zdravljenje in pot do šole. Tudi staršem na Šrilanki in v Albaniji veliko pomeni, da lahko njihovi otroci zdaj študirajo in bodo imeli svetlejšo prihodnost. Zelo so veseli in hvaležni, da lahko plačajo zdravstveno zavarovanje, kajti brez njega je zdravljenje zelo drago. Nepopisno pa je veselje staršev v Afriki, ki so preko programa prišli do lastne hiške iz blata. Zelo si ubog, če nimaš svojega doma in moraš plačevati drago najemnino. Tisti, ki so si lahko kupili tudi košček zemlje in kozo za gnojenje le-te, so pa lahko že samostojni. Po približno treh letih se te družine vsaj malo osamosvojijo. Takrat jih zamenjajo z novimi revnimi družinami.

V resnici pa pomenita naša pomoč in bližina tem ljudem še mnogo več. Družine, ki so po misijonih združene v skupine (združenja), si tudi drugače med seboj veliko pomagajo – pri delu na polju, če nekdo zboli itd. Postali so prijatelji. Sedaj so bolj odprti in niso več porinjeni na rob družbe. Včasih so jih, ker so bili tako revni, drugi tretirali kot »sramoto za družbo«. Sedaj jih sprejemajo drugače. Poleg tega so se v družinah rešili tudi mnogi drugi problemi. Nekdo mi je rekel, da sta se z ženo prej neprestano prepirala, sedaj, ko ima delo in zasluži, pa se ne več. Mnogo žensk je bilo rešenih pred prostitucijo, zmanjšale so se duševne stiske, bolezni, alkoholizem ... Vse te družine so

Starši v Bujumburi v Burundiju usmiljenkam na misijonu pomagajo pri kuhanju hrane za najrevnejše zapornike, ki so pogosto po krivici zaprti.

Starši pripravljajo malico za vse otroke in kosilo za najrevnejše otroke v osnovni šoli pri sestrah v Kigaliju v Ruandi.

Starši pri čiščenju zdravstvenega centra v Musango v Ruandi.

S podporo plačila zdravstvenim delavcem se je zelo izboljšala kvaliteta zdravstvenih uslug na misijonih v Afriki.

Brezposlene ženske v Gramshu v Albaniji v zimskem času pletejo nogavice za bolnike in ostarele.

Starši na Šrilanki so začeli z obrtjo ali jo nadgradili, da lažje preživijo svojo družino.

Vzgojiteljica v vrtcu v Rwaisabiju v Burundiju, katere plačilo za delo podpirajo družine iz Slovenije.

neizmerno hvaležne in molijo za vse v Sloveniji, ki mislijo nanje in jim pomagajo. To vedno izrazijo, kadar jih obiščem in jim obljubim, da bom njihovo hvaležnost posredovala naprej vsem dobrotnikom. In to je neka posebna, lepa in močna vez med vsemi nami vključno z misijonarji. V nadaljevanju pa le nekaj pozitivnih zgodb vključenih družin:

Rosa iz Burundija ima 7 otrok in moža: »Prej smo jedli enkrat na dan. Želela sem odditi v Tanzanijo, da bi tam poiskala delo. Sedaj pa lahko delam tukaj in imamo vse, kar potrebujemo. Lahko kupim milo, otroci se šolajo, plačujem zdravstveno zavarovanje ... Zelo sem srečna.«

Béata iz Ruande je mati petih otrok s paraliziranim možem. Nenehno je bila v stiski za preživetje. Njeni otroci so bili podhranjeni. Danes pa ima delo. Zahval-

PREDSTAVITEV PUBLIKACIJE NAŠ SKUPNI DOM. POVEZANOST MIGRACIJ IN RAZVOJA V SLOVENIJI.

Pregled publikacije pripravila Nina Stenko Primožič

Publikacija Naš skupni dom je nastala v okviru projekta MIND – Migracije. Povezanost. Razvoj. Je plod enoletnega intenzivnega sodelovanja partnerjev projekta in zunanjih strokovnjakov. Gre za proces, ki je terjal zbiranje in obdelavo statističnih podatkov ter večje število poglobljenih intervjujev s ključnimi deležniki in sodelovanje z mednarodnimi strokovnjaki, ki so budno spremljali celoten proces. Slovenska karitas je publikacijo pripravila v sodelovanju z Inštitutom RS za socialno varstvo, organizacijo Global Migration Policy Associates (GMPA), Caritas Europa, Ministrstvom za zunanje zadeve RS in predstavniki vladnih služb, nevladnih or-

jujoč sestram misijonarkam je začela s prodajo sladkega in navadnega krompirja. Z zaslužkom lahko kupi najnujnejše za družino.

Alphonsine iz Ruande živi sama z dvema hčerka. Ker jo je mož zapustil, je ostala brez doma. Vsak dan hodi 2 uri peš na delo k sestram, kamor hodita tudi hčerki v šolo. Sedaj je s pomočjo zaslužka lahko zgradila svojo hišo in je zelo vesela. Želi si kupiti še košček zemlje, s katerim bo bolj samostojna.

Rachele iz Centralnoafriške republike je vdova in ima hudo astmo. Živi z dvema hčerama in sinom, ki je duševni bolnik. S plačilom za delo preživlja družino in plačuje šolnino. Kupila je tudi pujsa in posteljo. Zelo je hvaležna za delo.

Rita iz Šrilanke je lahko nadgradila svojo rejo piščancev in puranov. Sedaj jih ima 50. Poleg tega goji tudi zelenjavo. S prodajo jajc, mesa in zelenjave sedaj dostojno zasluži za preživetje svoje družine.

Mira iz Albanije: »Imam moža in tri hčerke, ki hodijo v osnovno šolo. Oba z možem sva brezposelna. Zahvaljujem se sestram, da z njihovo pomočjo sedaj zaslužim. Delam že tri leta. Veselim se, da bodo otroci lahko dokončali šolo.«

Z delom do dostojnega življenja podpiramo tudi **plačilo za delo 3 zdravstvenim in 5 pedagoškim delavcem na misijonih v Afriki**. S tem se izboljšala kvaliteta pouka in zdravstvene oskrbe. Misijonarji so neizmerno hvaležni tudi za to podporo, ker sicer ne vedo, kako bi plačali ta nujno potrebni kader.

Hvala vsem, ki imate veliko srce za pomoč revnim družinam sveta in podporo strokovnim delavcem na misijonih v Afriki. **Naj vam vsem Bog bogato poplača za vašo dobroto!** Če bi se še želeli priključiti tej akciji, je več informacij na info@karitas.si. HVALA!

ganizacij ter verskih skupnosti v Sloveniji. Omenjeni pristop je s seboj prinašal vrsto izzivov pa tudi odličnih izkušenj: prijetnih in tudi poznavalskih sogovornikov, ki so odstirali nove vpogleda in razmisleke ter nam ponudili možnost, da se skupaj z njimi učimo o pomenu spoštovanja raznolikosti, solidarnosti, človeškem stremljenju k boljšemu, varnejšem življenju. Spoznali smo ljudi, ki z nami niso delili le svojega znanja, temveč tudi svoje osebne zgodbe, lastne izkušnje, kako je biti migrant ali prihajati iz okolja z migrantskim ozadjem. Gre za zgodbe upanja, prizadevanja, neizmerne ljubezni do družine in soljudi v skupnosti, kjer živijo in od koder prihajajo. Te zgodbe so bile naš navdih in temeljno vodilo, ko smo migracije in njihov prispevek k razvoju skušali kontekstualizirati skozi statistične podatke, analize, študije in raziskave.

S to publikacijo želimo prispevati k pozitivnim stališčem ter dejavnemu vključevanju slovenske in širše evropske družbe v problematiko in skrb glede razvoja. Naš cilj je povečati prostor za srečevanje ljudi iz različnih okolij z različnimi stališči in razumevanjem sodobnega sveta, da bi bolje razumeli kompleksne povezave med migracijami, trajnostnim razvojem in odzivi nanje ter pri tem pokazali človečnost, dostojanstvo in spoštovanje.

Eden od namenov te publikacije je bil, da si zagotovimo verodostojno zagovorniško orodje in da pogled na migracije normaliziramo ter osvetlimo z vidika temeljnega prispevka, ki ga migracije prinašajo k razvoju. Slednjega smo razumeli kot koncept celostnega človekovega razvoja, ki v središče razvojnega procesa postavlja človeka v vseh razsežnostih človeškega bivanja.

Poglavje Skupni dom – vizija in vrednote: migracije, razvoj in človekove pravice predstavlja pogled mreže Karitas na omenjena področja. Pri tem se opiramo na okrožnico Laudato si (Hvaljen, moj Gospod), v kateri nas papež Frančišek opominja, da je **Zemlja naš skupni dom in da se moramo skupaj spopasti z gospodarskimi, političnimi in okoljskimi izzivi na celovit način. Socialna izključenost in revščina, vojne, globalne neenakosti, podnebne spremembe, netrajnostna potrošnja in gospodarska rast – ter tudi prisilno razseljevanje in migracije – zahtevajo našo največjo pozornost in ukrepanje.**

V poglavju o nacionalnem migracijskem kontekstu so predstavljena glavna dejstva in podatki o priseljevanju in izseljevanju, zlasti ob upoštevanju, da je Slovenija že nekaj desetletij tako država znatnega izseljevanja kot tudi priseljevanja. Kot kažejo podatki, v Sloveniji v preteklih letih ni bilo zaznati pomembnih ali dramatičnih sprememb migracijskih trendov. **Migracije so se v absolutnem smislu sicer povečale, vendar je to v primerjavi s spremembami skupnega prebivalstva zanemarljivo.** V luči vse bolj razširjenega

javnega mnenja, da so migracije problematično vprašanje, ki ga je treba obravnavati z restriktivnimi politikami in praksami, je zavedanje tega še toliko pomembnejše. Zagotovitev mednarodne zaščite beguncev je v Sloveniji, v nasprotju z morebitnim zavajajočim vtisom, zelo skromna, če upoštevamo, da je od leta 1995 do leta 2018 status mednarodne zaščite v Sloveniji prejelo skupno 818 ljudi.

Poglavje o realnem stanju na terenu predstavi analizo nekaterih splošnih trendov, povezanih z migracijami, ter vsakodnevne življenja migrantov. Osredotočamo se na gospodarske, kulturne in politične prispevke migrantov iz držav, od koder najpogosteje prihajajo, ter predstavimo tudi vlogo organizacij v diaspori, tok nakazil in njihovo porabo.

Izpostavili smo tudi ovire, ki migrantom onemogočajo, da bi v polnosti prispevali k razvoju. Glede na strukturo priseljencev so opisani predvsem izzivi, s katerimi se soočajo delavci migranti, ki so pogosto žrtve izkoriščevalskih praks, in druge situacije, ki jih izpostavljajo tveganju.

Sledi poglavje o priložnostih, v katerem so predstavljene obetavne prakse programov, storitev in drugih ustreznih pobud, ki migrantom omogočajo prispevanje k razvoju, zlasti v okviru Agende 2030.

Velik poudarek v publikaciji je tudi na razvojnem sodelovanju in razvojnih ter humanitarnih projektih, ki naslavljajo različne vzroke, zaradi katerih so ljudje prisiljeni oditi od doma. **Razvojno sodelovanje namreč prispeva k miru in varnosti ter izboljšanju življenjskih razmer najbolj ogroženih družbenih skupin.**

Publikacija vsebuje povzetek glavnih sklepov glede trenutnih razmer, v katerih živijo migranti v Sloveniji, ki jim sledi seznam priporočil za sprejemanje, zaščito, spodbujanje in vključevanje migrantov, beguncev in žrtev trgovine z ljudmi v gostiteljskih skupnostih in v družbah nasploh. Priporočila so v skladu z 20 akcijskimi točkami za pastoralno načrtovanje in 20 akcijskimi točkami za globalne dogovore, ki jih je odobril sveti oče.

Publikacija »Naš skupni dom. Povezanost migracij in razvoja v Sloveniji.« je dostopna v slovenskem in angleškem jeziku na spletni strani Slovenske karitas. Tiskano slovensko izdajo lahko dobite na Slovenski karitas.

»Odrini nam globoko, tam so školjke. V njih odkril boš bisere drage.« Na letovanju Počitnic Biserov so bisere otroci iskali v školjkah v vodi in na plaži med udeleženci letovanja.

Igre, dobre volje in veselja ni manjkalo v času karitativnega tabora Škofijske karitas Koper in Škofijske gimnazije Vipava v Bosni.

Da sonček nas preveč ne zapeče, vsak od nas v senčko steče. Kjer ob zgodbah, delavnicah in igri na letovanju družin, drug drugemu lepšamo počitniške dni.

»Sad Ljubezni je služenje!« Tradicionalno romanje Karitas sodelavcev, prostovoljcev Karitas mariborske nadškofije v Vuzenico. Dobra volja, molitev, pogovori in druženje skoraj 300 udeležencev srečanja.

Veriga Slovenske Karitas:
Karitas
- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

